CHRISTO-PHOROS

A Soproni Evangélikus Egyházközség lapja

ingyenes kiadvány

XXIV. évfolyam, 2. szám

2017. húsvét – Ostern 2017

Hajnali hangok és fények

A templom csendje, amely egy vasárnap reggelről vagy egy hétközi esti zenés áhítat kezdetéről ismerős, most egészen másmilyen. Minden alszik még. Sem fények, sem hangok nem szűrődnek be a gondolatainkba kívülről, csak nyugodt csend van körülöttünk mindenhol. Így kezdődik az idei húsvét is.

Csend volt az asszonyok között is, amikor útnak indultak Jézus testét tisztességgel eltemetni. Nem volt miről beszélniük, bizonyára nem is voltak szavaik az érzésekhez. Mindenki magába roskadva, mozdulatait gépiesen végezve készült neki az induláshoz, odakint pedig még éppen csak hajnalodott. Korán akartak a sírhoz érkezni, mielőbb folytatni akarták azt, ami péntek este szürkületkor abbamaradt: a fájdalom megélését, amelyet Jézus elvesztésekor éreztek. Talán csak az összepillantások voltak beszédesek, amivel egymásba kapaszkodtak. Mindent átjáró, megrázó fájdalmat éreztek.

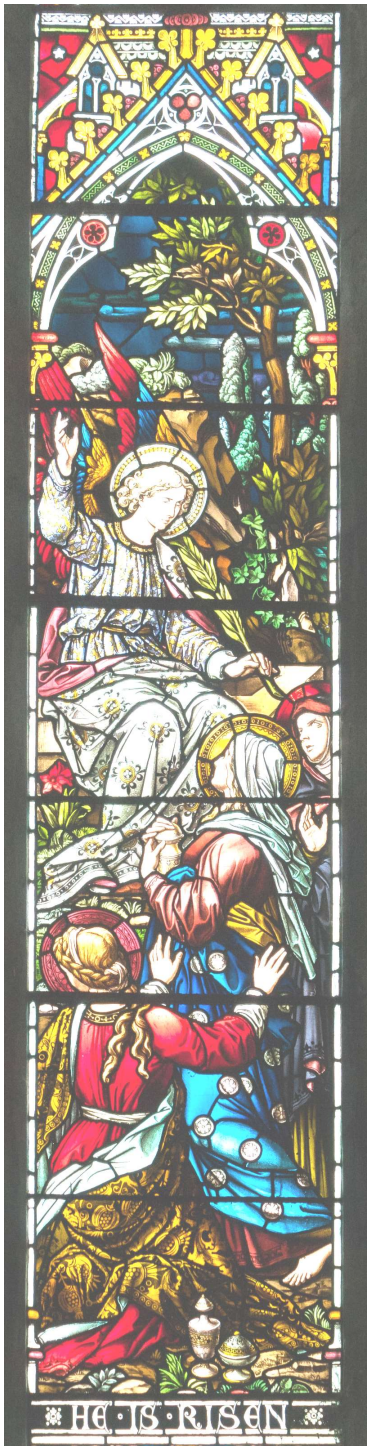

„He is risen” festett üvegablak 1877-ből, St. Colman's Cathedral, Cloyne, Írország

A madarak éneke ebbe a gyászba hasít bele. A világosságot, az új kezdetet éneklik meg örömmel Istennek ezek az apró teremtményei. Ahogy az asszonyok a sírhoz érnek, már világos van. És ők világosan látják, hogy a sír üres, akit gyászoltak, már nincs benne. Feltámadt, újra él.

A templomunk is megtelik hangokkal és fénnyel, a szívünk pedig megtelik reménnyel. Minden fájdalom és szomorúság után Isten új kezdetre hív minket. A feltámadás örömének együtt hirdeti Krisztus győzelmét a napfénnyel, amely mindent megvilágosít. Ezt a csodát ismétli rajtunk Isten évről évre, ennek az ünnepére hív minket most is!

Pelikán András

Lélek-zet

Beyer Pál lelkész 1938 húsvétján feljegyzett imádságai

1938.04.17.

Ne féljetek! Föltámadott!

Úr Jézus, Élet fejedelme, halál legyőzője! Magasztalás, dicséret, dicsőség legyen Néked.

Hálát adok Néked a húsvéti örömért, amelybe érdemtelen gonosz szolgádat részeltetted. Hálát adok Néked, hogy segítettél a prédikációkészítésben. Hálát adok Néked, hogy nem kell már félnem semmitől. Te legyőzted az ördögöt, s halált. Segélő Úr, állandóan velünk vagy.

Hadd, hogy életem magasztaljon Téged. Boldogan hirdessem ma s mindenkor boldogító örömüzenetedet. Ihlesd meg ma mindenfelé a lelkipásztorok ajkát. Támassz örömöt s buzgó magasztalást a hívekben. Támadj fel bennünk! Elevenítsd meg egyházadat, eleveníts meg engemet teljesen, hogy új, szüntelen lelkesen s szenvedélyesen Neked szolgáló életbe fogjak. Tebenned bízom, diadalmas mennyei Király. Te bizonyára diadalmaskodsz irántam is. Dicséret, dicsőség legyen Néked.

Kérlek, adj boldog húsvéti ünnepet jó szüleimnek, testvéreimnek is, finn testvéreinknek is, egész gyülekezetünknek. Könyörülj a gyülekezeten és ifjúságon, volt konfirmandusokon, ez asztal vendégein.

A Te kezedbe ajánlom lelkemet, testemet, mindenemet.

Ragadj meg engemet és ragadd meg a gyülekezet szívét szent igéddel, hogy ne tudjunk neked ellenállni, hanem szívből magasztaljunk mostantól fogva mindörökké. Ámen.

04.17.

Bleibe bei uns, denn es will Abend werden, und der Tag hat sich geneigt. Und er ging hinein, bei ihnen zu bleiben.

Uram, Istenem! Úr Jézus, áldott Megváltom! Élet fejedelme! Hálát adok Néked, hogy segítettél a prédikációra való készülésben, a prédikálásban. Bocsáss meg, hogy embereknek való tetszés gondolata még annyit foglalkoztat ahelyett, hogy egyedül Téged akarnálak szolgálni és örömmel magamra vállalnék érted minden, minden gyalázatot. Pedig amíg embereknek akarok tetszeni, addig nem vagyok a Te szolgád. […] Hálát adok Neked, hogy Te újra munkára szólítasz. Holnap megint kell prédikálnom, magamtól semmit sem tudok. S élő Uram, könyörülj rajtam, s a gyülekezeten, add a Te igédet az én ajkamra. Adj szenvedélyes szeretet irántad és embertársaim iránt. Ragadj meg szent igéddel, és ragadd meg a gyülekezetet. Ne emberek tetszését keressem. Add, megértsem igédet, s hirdetni tudjam. Mindent Tőled várok, én Uram, Istenem. Maradj nálam, Jézus, Jézus. Ámen.

04.18.
Bleibe bei uns!

Úr Jézus, áldott Megváltom! Jelenvaló élő Szent Isten. […] Nyomorultan bűnösen szegényen kérlek, könyörülj rajtam, s könyörülj az ige hallgatásán egybesereglő gyülekezeten. Táplálj Bennünket szent igéddel. Ragadj meg, gyújtsd fel szívünket O, jöjj Uram, ne késsél, s add a Te igédet az én ajkamra. Támassz fel bennünket, szenteld meg életünket, tedd elevenné kérésünket. Ne engedd nyomtalanul elröppenni felettünk a húsvétot, hanem új emberként térjünk vissza a hétköznapokba. Jézus, Jézus ne engedd, hogy ma étlen-szomjan menjenek el az emberek a templomból. Add, hogy megértsem igédet s hirdetni tudjam, megmaradván égő szeretettel irántad s embertársaim iránt. Élő Uram könyörülj rajtam. Te tudsz segíteni. Maradj vélem! Maradj velem! Ámen

1938.04.18.

Durch Deiner Auferstehung Kraft
vollende ich meine Pilgerschaft
Gib dass ich stets als wahrer Christ
Dir leb', der Du mein Heiland bist.

Und Dein siegreich Auferstehen
lässt uns in die Freiheit gehen.

Szeretsz-é engem?
Legeltesd az én bárányaimat.

Fölséges Uram és Királyom, halált meggyőző élő Megváltóm, jelenvaló Szent Isten. Hogy magasztaljalak eléggé minden Te kegyelmedért! Megváltásomra véghezvitt nagyságos dolgaidért! Kereszthalálodért, feltámadásodért! Milyen kibeszélhetetlen a Te kegyelmed, hogy rám is gondoltál, menny és föld Ura rám. Por-hamu emberre, gonosz hűtlen, rest szolgádra.

Boldog húsvéti örömet adtál. Szívembe kiáltottad megváltásod drága örömhírét. Megéreztetted, hogy élő, kegyelmes, hatalmas Uram vagy, ki mellettem állsz. Segítettél a prédikációkészítésben, tanulásban, elmondásban, bűnt számon nem tartó csodálatos irgalommal. Testeddel, véreddel tápláltál. Beszéltél hozzám és a prédikáció által. Feljebb van és jóságosabb a kegyelmed a felhőnél.

Kérlek irgalmad és ígéreted szerint áraszd ki rám Szentlelked. És Ő tegyen egészen magadévá szenvedélyesen szolgáló szolgáddá égő szívű lelkes híveddé ki mindig a Te közösségedben akar lenni s boldogan adja tovább a Te üzenetedet.

Magasztallak, hogy ünnepelni engedtél. S most, mikor megkezdődnek újra a hétköznapok s az kísértései s küzdelmei, tudom, Te velem maradsz. Ez az egész az én erős bizalmam, boldogító reményem.

Uram, áldd meg kérlek jó szüleimet, testvéreimet. Adj nekik élő hitet. Áldd meg házamat. Elevenítsd tagjaiban és végzetében. Áldd meg hazámat! Adj neki önzetlen fiakat. Áldd meg a finn felébredteket. Ratyt, Rinnét, Kuopalla-Vollét, Aarne Roeringet, a népfőiskolánkat és add, hogy nemsokára közöttünk is népfőiskola szolgáljon Téged. Könyörülj a romos szili gyülekezeten és ifjúságon, egykor konfirmandusainkon és a soproni gyülekezeten. Ébreszd fel azt! Ne engedd, hogy igédnek ellenálljanak. Hogy a betegekkel, szenvedőkkel, szomorkodókkal, mindazokkal akik most az ünnepek alatt Úrvacsorához járultak. Áldd meg Budaker Oszkárunkat és Grawitsch nénit!

Magasztalás, dicséret és dicsőség legyen Néked Szent Isten, áldott Megváltóm mindörökké! Ámen

Hálát adok Neked, hogy imádkozhattam. Az boldog, aki beszélhet veled, orcád előtt állhat s hallgathat Téged! Ámen.

O dass ich 1000 Zungen Hätte
und einen 1000 fachen Mund!
so stimmet ich damit um die Wette
vom allertiefsten Herzengrund
ein Loblied nach dem anderen an
von dem, was Gott an mir getan.
(Johann Mentzer)

1938.04.19

86. Zsolt. 11.

Mutasd meg nékem a Te útadat, hogy járhassak a Te igazságodban.

86. Zsolt. 16.

Add a Te erődet a Te szolgádnak és szabadítsd meg a Te szolgálóleányodnak fiát.

Kereszten érettem végzett föltámadott áldott Megváltom, Úr Jézus! Jelenvaló mindenható Szent Isten! A Te nevedben kezdem el újra a hétköznapokat, s kérlek mutasd meg nekem az utat, amelyen járjak és add a Te erődet nekem. Támassz bennem, kérlek szent buzgóságot. A Te szolgálatod legyen szenvedélyem és gyönyörűségem. Te ki tudsz szabadítani a megszokott langymelegség átkából. Könyörülj rajtam kereszthalálod és föltámadásod tested-véred élvezete ne vesszen rajtam kárba, hanem gyújtsa lángra szívemet.

Hálát adok neked a szép ünnepekért, az éjszakai nyugalomért. Kérlek, légy velem, hogy hűségesen, gyorsan teljesítsem kötelességeimet és Téged dicsérjelek mostantól fogva mindörökké. A te kezedbe ajánlom lelkemet, szeretteimet, testemet, mindenemet, Szent Isten.

Ámen.

Az egyházi évről – III. rész

A nagyhét kezdőnapja virágvasárnap. A palmarum nevet Jézus jeruzsálemi bevonulásának történetéből kapta, a pálmaágakat magyar nyelvterületen virággal helyettesítették. Levélbeli igéje egy himnuszban Jézus egész életútját foglalja össze (Fil 2,5-11). Mind a két ige azt mutatja, hogy virágvasárnap előre hirdeti egyrészt Jézus szenvedését és halálát, másrészt viszont feltámadásának dicsőségét is. Egyik énekünk szavaival: „Ám menj a véres útra, / Már a pálmalevél, / Melyet elődbe hintnek, / Győzelmedről beszél." (EÉ 209,5) Liturgikus színe a böjti időnek megfelelően a lila.

Régi evangélikus hagyomány szerint a nagyhéten minden nap passióolvasásra gyűltek össze: virágvasárnap este és hétfőn Máté, kedden Márk, szerdán Lukács evangéliuma alapján.

Nagycsütörtök ünnepe az utolsó vacsora eseményeit állítja a középpontba, elsősorban az úrvacsora szentségét, másodsorban azt a jelenetet, amikor Jézus megmosta tanítványainak lábát. Nemcsak a munkanap, hanem az események időpontja is indokolja, hogy este tartsunk istentiszteletet. Liturgikus színe jelentős Jézus-ünnepként a fehér.

Nagypéntek ünnepe megváltásunk titkára, Jézus Krisztus szenvedésére és kereszthalálára mutat. Bár a feltámadás tudatában és Jézus áldozatát nekünk szóló nagy ajándékként értékelve üljük meg ezt a napot, mégis meghatározó eleme a gyász és a megrendültség. Ennek jele a fekete liturgikus szín, ami a szokottnál nagyobb felületen jelenik meg, és hogy a bevezető liturgiából elmarad a gloria. Vízkereszt mellett ez a másik ünnepünk, amikor a levélbeli igénél fontosabb az ószövetségi: Ézs 53 megdöbbentő egyezésekkel prófétálta meg Krisztus szenvedésének részleteit. Van olyan szokás, ami szerint Jézus halálának (délután 3 óra) és eltemetésének (este 6 óra) időpontjában is tartanak istentiszteletet. Evangélikus gyakorlatunkban kevés maradt meg a böjtölésből, de nagypénteken nem szoktunk húst fogyasztani.

Nagyszombat csendes ünnep. Az a tény, hogy Jézus is sírba szállt, arra kényszerít minket, hogy másként tekintsünk halottainkra és saját halálunkra. A temetőkápolnában szoktunk istentiszteletet tartani. Nagypéntekhez hasonlóan aznap elmarad a gloria, és a fekete a liturgikus szín.

Húsvét a legősibb keresztény ünnep, már a 2. századból van adat a megünnepléséről. 325-ben, az első niceai zsinaton rögzítették időpontját: az első tavaszi holdtöltét követő vasárnap. A számítás módja viszont nem egyezik meg a nyugati és a keleti kereszténységben, így átlagosan csak minden harmadik évben esik azonos napra (az idén is, de legközelebb csak 2025-ben). A húsvéti esemény a keresztény hit alapja és középpontja. Így bár a családokban általában nem olyan hangsúlyos, mint karácsony, teológiailag viszont fontosabb nála. Az ünnep lényegét szépen foglalja össze az ősi keresztény köszöntés: „Krisztus feltámadt!" „Valóban feltámadt!" Böjt elmúltával ekkor hangzottak csak fel újra a nagy örömnek hangot adó liturgikus tételek: a gloria, a halleluja és a Te Deum. Ősi szokás a hajnali istentisztelet, aminek megfelelője a katolikusoknál a nagyszombat esti ünnepi mise. Az első évszázadokban ekkor kereszteltek. Liturgikus színe, mint minden nagy Jézus-ünnepnek, a fehér. Eredetileg ötven napon át ünnepelték, ez rövidült le nyolc, három, majd két napra. Húsvéthétfő már az ünnep örömhírének következményével foglalkozik, evangéliumi igéje az emmausi tanítványok találkozása a feltámadt Jézussal.

Az ünnep után a húsvéti ünnepkör levezető időszaka következik, hét hét, egészen húsvét

ünnepéig. Ez az időszak sokáig visszhangozza a feltámadás örömét, liturgikus színe is a fehér marad.

A húsvét utáni 1. vasárnapot nevezik húsvét nyolcadának, fehérvasárnapnak és kis húsvétnak is. A húsvétkor kereszteltek egy hét után tették le fehér ruhájukat, és ezen a vasárnapon vettek először úrvacsorát a gyülekezettel együtt. Evangéliumi igéje Tamás kételkedése, majd találkozása Jézussal. A vasárnap latin neve a kezdőzsoltárból származik: Quasi modo geniti – „Mint a ma született csecsemők, az igének tiszta tejét kívánjátok." A húsvét utáni 2. vasárnap Jézusról mint jó pásztorról tanúskodik. Kezdőzsoltára: Misericordias Domini – „Az Úr kegyelme betölti a földet". A 3., 4. és 5. vasárnap a gyülekezetnek a húsvét örömhíréből következő cselekvéseire mutat rá: ujjongás, éneklés, imádkozás. A 3. vasárnap zsoltára: Jubilate – „Ujjongj, Istennek, egész föld!" Ettől kezdve négy vasárnapon át Jézus búcsúbeszédeiből valók az evangéliumi igék (Jn 15,26-16,27), amikben hangsúlyos Jézus távozása a földi világból és a Pártfogó eljövetelének ígérete. A 4. vasárnap zsoltára: Cantate – „Énekeljetek az Úrnak új éneket". Az 5. vasárnap latin neve, Rogate, az evangéliumból, Jézus imádságra buzdító szavaiból származik.

Krisztus Urunk mennybemenetelét az újszövetségi leírásnak (Ap-Csel 1,3) megfelelően a húsvét utáni negyvenedik, mindig csütörtökre eső napon ünnepeljük. Jánossy Lajos így ír ennek az ünnepnek az üzenetéről: „Királykoronázás és ezért diadalünnep ez a nap, amelyen a mennyei dicsőség az örökkévalóság fényével ragyogja be az egyház húsvéti örömét. Jézus Krisztus […] most visszatér isteni dicsőségének teljességébe. Nyitva a menny, ahol az Istenember, az igaz ember Jézus Krisztus – a mi testvérünk!" Annak a szomorúságát, hogy a mennybemenetel Jézus távozását jelenti a mi földi világunkból, ellensúlyozza az a tény, hogy Jézus uralomra lép, a fizikai távolság ellenére is velünk marad a világ végezetéig, és elküldi a Szentlelket.

A húsvét utáni 6. vasárnap átmenet mennybemenetel és pünkösd ünnepe között. Fontos üzenete a Szentlélek eljövetelének ígérete. Zsoltára: Exaudi – „Halld meg, Uram, hangomat!"

Tóth Károly

Gyülekezetünk életéből

Lelkészi jelentés a Soproni Evangélikus Egyházközség 2016-os évéről

Rendszeres alkalmaink

A soproni istentiszteleti résztvevők vasárnaponkénti átlagos száma 2016-ban magasabb volt az előző évinél (2014: 280, 2015: 266, 2016: 278). Az úrvacsorázók száma az előző évekhez hasonlóan alakult, enyhén növekedett (2014: 2952, 2015: 2919, 2016: 3004). A hétközi alkalmak terén a legfontosabb változás, hogy 2016 ősze óta a korábbi egy helyett két ifjúsági kör működik gyülekezetünkben, nagy öröm, hogy a frissen konfirmáltak közül sokan kapcsolódtak be az új ifibe.

Rendkívüli programok

A rendszeres gyülekezeti alkalmakon kívül több rendkívüli esemény is gazdagította a közösségi életet:

2016-ban többen konfirmálkodtak németül, mint a korábbi évtizedekben bármikor, ebből az alkalomból júniusban két fát ültettünk a gyülekezeti ház előtt. Júniusban egy csoporttal meglátogattuk bad wimpfeni testvérgyülekezetünket. Júliusban, ez idén először magyar nyelvű napközi gyerektábort is tartottunk, templomunkban szentelték lelkésszé Koch Szilviát, és látogatóba érkezett hozzánk egy 28 fős csoport a seinäjoki testvérgyülekezetből. Augusztusban iktatták be gyülekezetünk új lelkészét, Pelikán Andrást. Szeptemberben iktatták be a szeretetotthon lelkészévé Gabnai Sándort. Októberben több rendezvénnyel ünnepelte evangélikus működésének 20 éves jubileumát a Hunyadi iskola és 10 éves jubileumát óvodánk,

a reformációi emlékév nyitányaként fényképkiállítás volt megtekinthető a Liszt-központban és Bach h-moll miséjét adták elő templomunkban. Novemberben a Kossuth Rádió közvetített istentiszteletet templomunkból.

Kazuálék

A keresztelések száma a második legmagasabb volt az elmúlt évtizedek során (2014: 104, 2015: 90, 2016: 102). A konfirmációk száma meghaladta a 2015. évit, az azt megelőző évekhez hasonlóan alakult. (2013: 41, 2014: 36, 2015: 28, 2016: 37) Az idén sincs kevesebb konfirmandusunk. Az esketések száma a korábbi évekhez hasonlóan magas (2014: 31, 2015: 29, 2016: 30). A temetések száma csökkent (2014: 84, 2015: 97, 2016: 72).

Személyi változások

Az év során több személyi változás is történt a gyülekezet és az intézmények vezetésében:

Január 1-jétől április 19-éig ideiglenesen Gabnai Sándor vezette igazgatóhelyettesként a Fabricius szeretetotthont. Egyházmegyénk élén is változás történt: január elején Mesterházy Balázs harkai lelkészt választották esperessé. A dr. Gimesi Szabolcs halála miatt megüresedett gyülekezeti másodfelügyelői tisztségre január 10-én dr. Komornoki Lászlót választottuk meg. Április 19-étől a Fabricius szeretetotthon megbízott igazgatója dr. Szilvásyné Peregi Eszter, a győri szeretetház vezetője. Április 24-én a gyülekezet megválasztotta lelkészévé Pelikán András. Az áprilisban lemondott Hegyi Péter presbiter helyére Bruckner Nándorné lépett a pótpresbiterek közül. Július 1-jével hatályossá vált Gabnai Sándor lemondása gyülekezeti lelkészi állásáról, ettől a naptól kezdve a Fabricius szeretetotthon lelkészeként szolgál, Pelikán András pedig gyülekezetünk lelkészeként. Júliusi hatállyal lemondott pénztárosi tisztségéről Tóth-Sebestyén Ibolya, de gyülekezetünk könyvelője maradt, új pénztárosunk Baptsánné Szarka Anikó lett. November 6-án az egyházközségi közgyűlés Tóth Károly hároméves gyülekezeti lelkészi megbízatását határozatlan időre meghosszabbította. Decemberben lemondott presbiteri tisztségéről dr. Kárpáti György, helyére dr. Majorné Bruckner Judit került.

Hálát adunk Istennek, hogy a változások és nehézségek ellenére is megtartotta gyülekezetünket, igéjén és a szentségeken keresztül gazdagított minket. Ezúton is kapjon hangot a köszönet szava afelé a több száz ember felé, aki alkalmanként vagy rendszeresen munkájával segítette az egyházközséget. Isten áldja meg gyülekezetünket!

Tóth Károly igazgató lelkész

Gyülekezet- és iskolatörténeti mozaik II.

Bocskai hadai Sopronban – Sopron ostroma

Az 1605-ös esztendőben Bocskai István sorozatos győzelmeket aratott, amelyeknek során elfoglalta egész Felvidéket, birtokba vette Erdélyt, ahol fejedelemmé is választották, és kiterjesztette uralmát a Dunántúlra is. A gazdag, református, erdélyi főurat, – aki az erdélyi fejedelmi udvarban is igen jelentős személyiség volt, – előbb személyében érte a bécsi udvar erőszakos, restaurációs támadása. Önmaga védelmére fogott fegyvert, majd győztes védekezése országos méretű nemesi felkeléssé és az ország függetlenségéért és szabad vallásgyakorlatáért vívott szabadságharccá szélesedett.

Sopron Bocskainak a Dunántúlhoz intézett felhívására nem csatlakozott a felkeléshez. Oka egyrészt a király iránti hűségben rejlett, másrészt Bécs közelsége óvatosságra intette. Kezdetben más városok: Pozsony, Kőszeg, Szombathely, Győr, Komárom és több evangélikus főnemes: Battyhányi Ferenc, Zrínyi Miklós (a szigetvári hős unokája) Thurzó György sem pártoltak át. Ez a tény, mintegy ellenbizonyíték azokra a katolikus vádakra, hogy a magyar protestánsok rebellisek (lázadók).

1605 májusában Sopron városát megközelítették Némethy Gergely hajdúvezér csapatai. A városi tanács Krámer György polgármester vezetésével előkészületeket tett a város védelmére. Fatiga Boldizsár tanácstag már ekkor kérte: hozzanak prédikátort, hogy a szegény, szenvedő nép lelki támaszt kaphasson. A bécsi haditanács jelentékeny csapatokat küldött a város védelmére Trautmannsdorf ezredessel az

élen. Némethy Gergely, a támadó hajdúvezér török és tatár segédcsapatokkal a Szent Lénárd dombjánál (a mai Kurucdomb) próbált behatolni a városba, de a császári haderő a helyi polgárokkal együtt visszaverte a támadást.

Krámer polgármester parancsára mindenki a belső városba menekült – (ezt vette körül a „Várkerület"; a külső városfal egy része a Stornó Ferenc u. mentén látható), sokan még a környező falvakból is ide jöttek. A külső város tűzben égett. A császári sereg vezére nem engedett ki senkit, hogy vagyonát mentse, de utóbb zsoldosai kifosztották a gazdátlanul maradt házakat. Mivel tartani lehetett attól, hogy az ellenség csapaterősítésekkel visszatér – ami hamarosan be is következett –, mindenki bezsúfolódott a belső városfalak közé. Ember, állat megtöltötte nemcsak a házakat, hanem az utcákat is. Faut Márk feljegyzése szerint volt olyan ponzichter-udvar, ahová 200 állatot is beterelteK. A nyári hőségben elviselhetetlen volt a bűz, a szemét. Tartani kellett járvány kitörésétől. Maga az ostrom a krónika szerint 7 hétig tartott. Az utolsó támadás már a császári sereg kivonulása után történt a Szent Mihály-kapunál. A török és tatár csapatok – írja Faut – csak rövid ideig voltak itt, de annál nagyobb dúlást és pusztítást vittek véghez. A Szent Mihály-templom, mely az evangélikusok főtemploma volt, teljes berendezésével elpusztult egyetlen nap és éjszaka alatt. Az oltárokat minden díszítményükkel együtt lerombolták, az oltárképeket szétdarabolták, a zászlókat eltördelték. „A magyarok szövetét is, melyre mindenféle bibliai história volt ráfestve (der Ungern Tuch, da alle biblische Historien gemahlt stunden), eltépték". Az orgonasípokat kiszedték, puskagolyót öntöttek belőle. A székeket, padokat, ami csak fából volt, összehordták és felgyújtották. Másnap 150 polgár és földműves 40 főnyi katonával rájuk tört és megfutamította az ellenséget.

Faut és Payer krónikái hitelesen írták meg az eseményeket. Ez azért is jelentős volt, mert az evangélikus többségű városi polgárság verte szét és futamította meg a templom,- és képrombolókat a két felekezetnek már az 1500-as évek első harmadától közös használatban levő Isten házából. Nem felel meg a valóságnak Gerhard ferenci barát 1608-ból való azon nyilatkozata, hogy a protestánsok erőszakkal foglalták el a Szent Mihály-templomot és rombolták szét belső berendezését.

Szomorú ellentmondás városunk és evangélikus gyülekezetünk történetében, hogy éppen a vallásszabadságért és hazánk függetlenségéért fegyvert fogott Bocskai István szabadságharcában szenvedett ennyit városunk! Vezetőink, köztük a jeles dr. Lackner Kristóf polgármester is a török veszedelemben az Ausztriával való szövetséget remélték hathatósabbnak.

A bécsi béke

A nyilvános vallásgyakorlat visszaállítása Rudolf és II. Mátyás korában (1606-1619)

1605 novemberében végre megszűntek a harcok Rudolf császár és a Bocskai vezette magyar rendek között. A háború a bécsi békével

zárult, melynek feltételeit a győztes Bocskai határozta meg. Az első béke 1606-ban jött létre, melynek feltételei Bocskai részéről a következők voltak: 1. önálló Erdély. 2. Szabad vallásgyakorlat nemesek, városok, végvári katonák részére. Ezt az 1608-i országgyűlésen elfogadott béke a falvak népének szabad vallásgyakorlatával kiegészítve iktatta törvénybe. A közigazgatásban 50-50% római katolikus és evangélikus arányt fogadtak el, megfelelő képesítés feltételével. (Az osztrák örökös tartományok számára ez a béke nem volt érvényes, így innen szinte teljesen kiszorították a protestánsokat. Sokan jöttek ekkor emiatt Sopronba.) Ez ellen a béke ellen ugyan a katolikus klérus tiltakozott, de ennek egyszerűen nem tudtak érvényt szerezni.

Már az 1606. június 23-ai béke is biztosította a szabad királyi városoknak, így Sopronnak is a vallásszabadságot. A harcok elől az egész városi klérus, a győri káptalan is Bécsbe menekült. A városnak sem plebánusa, sem püspöke nem maradt. Küldöttséget menesztettek tehát Bécsbe lelkész-hívás ügyében. Ott olyan biztatást kaptak Illésházy Istvántól és a többi protestáns főúrtól, akik a békekötés ügyében tartózkodtak ott, hogy siessenek haza, és hívjanak evangélikus lelkészt. A küldöttségben ott volt dr. Lackner Kristóf is.

Az első „szabad" istentiszteletet 1605 végén Egerer Jakab, rizingi lelkész tartotta Gager Balázs házának nagytermében a Templom utca (akkor Bäckergasse) 12. alatt. Ez ma a paplak! Klein Menyhért tanácsos, volt tanító már 1606 márciusában sürgette a lelkészválasztást. Miután Egerer mintegy háromnegyed éven át rendes fizetés és lakás nélkül (talán, mint menekült) végezte a lelkészi teendőket, szeptemberben meghívták a Szent György-templom lelkészének Érdeméül említik, hogy semmiféle „szektásság" nincsen a prédikációiban, és jól jártas a magyar nyelvben is. A Szent Mihály-templom lelkésze (primárius) a nyéki születésű Fuchsjäger István lett. A kórház a külsővárosi tűzben leégett. Itt ekkor még nem volt külön lelkész, és magyar lelkészt sem hívtak.

A lelkészek közvetlenül a városi hatóság felügyelete alatt álltak; az szerződtetett, fizetett és ellenőrzött. Ez ugyan nem egyezett a vallási autonómiával, de mivel a városi tanács teljes egészében evangélikus volt, a gyülekezet egyben saját elöljáróinak is tekintette őket. Ez számunkra ma különös és furcsa. De az akkori közgondolkodás és hitbeli meggyőződés alapján a vezetés Isten előtti felelősségének tartotta, hogy a rájuk bízott lakosságnak testi szükségletein kívül, sőt, annál előbb a lelkiekről is hűségesen és részrehajlás nélkül gondoskodjék. Igen tanulságos a két német lelkész számára 1606.december 1-jén kelt, 8 pontból álló utasítás. Ebben többek között, feltételül szabják az Ágostai hitvallás szellemében történő prédikálást és tanítást, a feddhetetlen életet, a kollegiális szeretetet, az ispotályra való gondos felügyeletet és az iskolák szorgalmas látogatását.

1607-ben Náprágyi római katolikus püspök látogatása során neheztelését fejezte ki amiatt, hogy az evangélikusok két templomot is lefoglaltak. A városi tanács 12 pontos szerződést ajánlott a püspöknek, melyben ragaszkodnak a Szent Mihály-templom közös használatához, mivel annyi az evangélikus hívő, hogy nem férnek el a Szent György-templomban. Továbbá: az iskola az evangélikusoké, s abban a 7 szabad művészet mellett az Ágostai hitvallás szerint való tudományt tanítsák. Egyik fél se bántsa a másik vallását. Ha bármelyik felekezet lelkésze a feltételeket nem tartja meg, a város bármikor elmozdíthatja őket. A Bocskai-szabadságharcban feldúlt templomokat a város állította helyre. Mivel a kb. 8000 lakosból 1000 a katolikus, a kisebb, Szentlélek-templom legyen az övék. 1608 után magyar lelkészt is választottak: Farkasdy Mártont.

A gyülekezet újjászervezése a győri katolikus püspöknek mint főhatóságnak a hozzájárulásával történt. Fontos volt a dolgoknak diplomatikus és tapintatos elővezetése. A város elöljárói igen bölcsen intézték a dolgot, Isten előtti felelősségük tudatában. Név szerint kell itt megemlítenünk Krámer Mátyás és Szentbertalani Menyhért polgármestereket, valamint Tamisch Márton és dr. Lackner Kristóf városbírákat. Legkiválóbb tanácstagok: Faut Márk és Klein Menyhért. Faut krónikájából tudjuk: a püspök a város vezetésének tudtára adta, hogy vallási ügyekben az ő szava a döntő. A város beneficiumok (javadalmak) átadásával és jókora ajándékokkal „megtámogatva", dr. Lackner – akkor már polgármester közreműködésével biztosította a Szent Mihály- és Szent György-templomok használatát. Mindent meg-

hagytak eredeti állapotukban; kímélettel bántak a berendezési tárgyakkal. A tanácsban a békekötés vonatkozó paragrafusa ellenére nem voltak katolikusok. Oka a magasabb iskolai végzettség hiánya volt esetükben.

Belső egyházi élet

1619-től 1620-ig Egerer és Fuchsjäger voltak a német gyülekezet lelkészei. A német istentisztelet rendje a régivel egyezett: vasárnap és csütörtökön volt prédikáció, előtte litánia az énekkarral. Az orgona mellett volt a templomokban hangszeres zene is, melyet a toronyőr látott el segédeivel; de a templomnak magának is voltak zenészei. A liturgikus öltözet az alba volt.

A magyar gyülekezet a német filiája volt. Nem volt külön anyakönyvük. 1610-től 1615-ig Farkasdy Márton volt a magyar lelkész. Igen rossz lakáskörülmények között kezdte meg szolgálatát. Lakását 1612-ben javították. Ekkor kapott külön magyar tanítót is: Kőszegi Szekér Mátyást, akivel egy házban lakott, sőt, ebben folyt a tanítás is 1 éven át. Templomként a teljesen romos Szent Jakab-kápolnát használhatták ajtó, ablak nélkül. Harangjuk sem volt. Emiatt alkalmas templomot és harangokat kértek a várostól. (A harang szava jelezte az istentisztelet kezdetét, mivel akkor még nem volt a házaknál óra, amihez igazodhattak volna.) Valószínűleg e nagyon nehéz körülmények miatt távozott innen Farkasdy. Elmenetele után Szekér Mátyás tanító prédikált két évig, úrvacsorát osztani pedig Cenkről hívtak lelkészt. Ezután Szekér Mátyást felavatták lelkésznek, aki ezt a tisztét 1630-ig látta el, és egyben a tanítást is ő végezte.

Iskoláink

Mind a magyar, mind a német iskola népiskola (alsó szintű, elemi) volt. Két ilyen német iskoláról tudni, emellett 1611-ben „zugiskolákról" is történt bejelentés.

1606-ban újra megnyílt a latin iskola, melynek rektora M. Frank István. Az első években 2 gimnáziumi osztállyal működött. Az 1610-es években már 50 volt a tanulók száma és 4 tanító tanított. 8 fiú részére biztosítottak ellátást (alumneumot = bentlakás, élelem, ruha, ágynemű). A tanács egyéb, szegényebb ifjakat is segélyezett. Erre alapítványokat, adományokat, végrendeletben hagyományozott összegeket lehetett felhasználni. Lackner Kristóf maga is támogatta a rászoruló diákokat. Amellett, hogy iskolai felügyelő volt, drámákat is írt, melyet az ifjúság adott elő a városháza (régi!) tanácstermében nagy közönség előtt.

A bécsi békét követő időszak a gyülekezeti élet más irányú kiszélesedését is magával hozta. Az egyházi vagyonból visszakerült az a rész, amely Gerengel lelkész idejétől kezdve az 1584. évi elkobzásig az övék volt: templomok a hozzátartozó szőlőkkel, egyéb ingatlanok és az iskolaépület is. A tanács a város pénztárából is szavazott meg kisebb-nagyobb összegeket egyházi célokra. A szegények és betegek ellátására szolgáló ispotály és Elend-Zech egyházi vezetés alatt állt. Az egyházi pénztár helybelieknek és idegeneknek, evangélikusoknak és más felekezetűeknek is nyújtott segélyt. Száműzöttek és fogságot szenvedettek (különösen lelkészek és tanítók) részére is adtak segítséget több éven át. (A számadókönyvben külön rovatot találni erről.) Helybeli tanulókon kívül külföldre járó szegény ifjakat is segélyeztek.

Feléledt, megújhodott, sokoldalúvá vált gyülekezetünk élete ebben az időszakban. Payr Sándor A Soproni Evangélikus Egyházközség története c. munkájában ezt „Az első virágzás korának" nevezi.

Így élték meg és ünnepelhették eleink a reformáció 100. évfordulóját. Sajnos, az ünnepély leírását nem ismerjük – írja Payr idézett munkájában, de a többi jeles városok ünnepségeihez bizonnyal Sopron is csatlakozott, melynek „tudós, író-ember polgármestere: dr. Lackner Kristóf, lelkes, buzgó papjai: Fuchsjäger és Kőszegi Szekér, költői tehetségű konrektora: Klokovius, jeles orgonistája: Pfarrkircher, és rendes templomi ének- és zenekara volt.

Az ünnepélyes megemlékezést két esemény zavarta meg: 1616 végén meghalt Thurzó György buzgó és erélyes evangélikus nádor, és ekkor foglalta el az esztergomi érseki széket Pázmány Péter."

Felhasznált irodalom: Payr Sándor: A Soproni Ev. Egyházközség története, Bucsay Mihály: A protestantizmus története Magyarországon, dr. Thirring Gusztáv szerkesztésében: Sopron Civitas fidelissima, Perjés Géza: Az országút szélére vetett ország

Asbóth Lászlóné

Deutsche Seiten

Halten Sie dieses Bild ca. 25 cm vor Ihr Auge
und betrachten Sie es 20 Sekunden lang:

Verfärbt es sich braun – ist Ihre Leber krank;
verfärbt es sich grün – ist Ihr Niere krank;
verfärbt es sich rot – ist Ihr Herz krank;
beginnt es zu tanzen – ist Ihr Auge krank.

Passiert nichts dergleichen –
so sind Sie kerngesund
und es gibt keinen Grund,
am Sonntag nicht zum Gottesdienst zu gehen.

Eingereicht von Katalin Hirschler

Auf diesem – humorvollen – Wege möchten wir Sie und Euch auch weiterhin
von Herzen zu unseren Gottesdiensten einladen!

Dabei sind unsere Gedanken immer auch bei all jenen, die gerne zu den Gottesdiensten
kommen würden, aber etwa aus gesundheitlichen Gründen nicht kommen können.

Nachahmenswerte Sorge um die Gemeinde

Geburtstagsgruß an Márta Farsang

Liebe Márti,

vor wenigen Tagen feierten Sie einen runden Geburtstag. Und wir als Gemeinde möchten Ihnen ganz herzlich gratulieren – und alles Liebe und Gute wünschen.

Heute gehen unsere Gedanken auch zurück an viele schöne gemeinsame Momente. So auch bei mir. Und ich muss gar nicht allzu weit zurückdenken. Sie erinnern sich sicherlich. Vor etwa einem Jahr gab es eine Begegnung zwischen erwachsenen Gemeindegliedern und uns damaligen Konfirmanden. Je ein erwachsenes Gemeindeglied und je ein Konfirmand unterhielten sich, tauschten sich aus, sprachen über Gott und den Glauben. Damals waren wir beide ein „Zweier-Team".

Mich hat berührt, was Sie mir damals erzählten. Es waren Zeugnisse davon, wie Gott Sie in Ihrem Leben trägt, wie Sie ihn in Ihrer Nähe spüren, wie Sie merken, dass er Ihnen geholfen hat und auch heute noch hilft. Es tut gut, so etwas zu hören. Denn es stärkt meine Hoffnung und meine Zuversicht, dass Gott, der sich so sehr dem einzelnen Menschen und dem einzelnen Schicksal zuwendet, auch uns, auch mich tragen wird.

Und mehr noch: Sie haben mir nicht nur ganz offen und ehrlich von sich erzählt. Sie haben auch zugehört. Ganz ehrlich, ganz auf Augenhöhe. Dafür bin ich sehr dankbar. Und ich glaube, andere könnten ähnliches sagen. Denn wie viele Menschen – auch hier in der Gemeinde – haben schon Ihre Hilfsbereitschaft erfahren dürfen. Und dem, der neu hierher kam, haben Sie sich sofort zugewandt. Sie möchten, dass jeder, der hierher in unsere Gemeinde, in unseren Gottesdienst kommt, ein Zuhause, eine Heimat in dieser Kirche, in unserem Miteinander findet. Das ist absolut bewundernswert und nachahmenswert.

Fortsetzung auf der nächsten Seite

Erscheinen meines Gottes Wege

Erscheinen meines Gottes Wege
mir seltsam rätselhaft und schwer,
und gehen Wünsche, die ich hege,
still unter in der Sorgen Meer.
Will trüb und schwer der Tag verrinnen,
der mir nur Schmerz und Qual gebracht,
so darf ich mich auf eins besinnen:
dass Gott nie einen Fehler macht.

Wenn über ungelösten Fragen
mein Herz verzweiflungsvoll erbebt,
an Gottes Liebe will verzagen
weil sich der Unverstand erhebt,
dann darf ich all mein müdes Sehnen
in Gottes Rechte legen sacht
und leise sprechen unter Tränen:
dass Gott nie einen Fehler macht.

Drum still mein Herz und lass vergehen,
was irdisch und vergänglich heißt,
im Lichte droben wirst du sehen,
dass gut die Wege, die er weist.
Und müsstest du dein Liebstes missen,
ja ging's durch kalte, finstre Nacht,
halt fest an diesem sel'gen Wissen:
dass Gott nie einen Fehler macht!

Herbert Sack (1902-1943),
in Stalingrad niedergeschrieben –
vertont von Richard von Fuchs,
vorgetragen im deutschen Gottesdienst am 5. Februar 2017

Vor etwa einem Jahr haben wir Konfirmanden hier unser Schauspiel über das Leben Martin Luthers aufgeführt. Damals hatten Sie ein Grußwort an uns Konfirmanden gerichtet. Sie sagten, dass die Gemeinde in unseren Händen einst gut aufbewahrt sein wird und von uns weitergeführt wird.

Liebe Márti, die Gemeinde ist bei Ihnen in guten Händen – und ich wünsche uns allen, dass das noch lange so sein möge, dass Gott noch lange durch Sie auch in unserer Gemeinde wirken möge.

Doch natürlich habe ich Ihre Worte verstanden. Und ich kann Ihnen antworten: Ja, gerne. Mir liegen unsere Gemeinde und das deutsche Gemeindeleben ebenso am Herzen wie Ihnen. Und ich gehöre in jedem Falle zu denen, die die Geschicke der Gemeinde weiterführen möchten. Nur eine Bitte habe ich: Ich würde gerne ein paar Stunden bei Ihnen nehmen, damit Sie mir zeigen, wie man das macht. Daran, wie Sie Ihren Dienst in der Gemeinde versehen, möchte ich mir ein Beispiel nehmen.

Liebe Márti, von Herzen Dank für alles! Ich wünsche Ihnen Gesundheit, Freude beim Engagement in der Gemeinde und ganz besonders Gottes Segen, den ich Ihnen mit den Worten eines altirischen Segenswunsches zusprechen möchte:

Gottes Macht halte dich aufrecht,
Gottes Auge schaue für dich,
Gottes Ohr höre dich,
Gottes Wort spreche für dich,
Gottes Hand schütze dich.
Amen.

Fanni Hirschler
(im dt. Gottesdienst am 19. März 2017)

Ein offener Brief an die Gemeinde

Liebe Fanni! Liebe Schwestern und Brüder!

Am 19. März bin ich ahnungslos in die Kirche gegangen. An meinem 70. Geburtstag haben meine Familie sowie meine Freunde ihre Glückwünsche bereits ausgesprochen, und für mich war dieses Fest vorüber.

Viele kleine Momente hätten mich stutzig machen können, aber ich habe mich einfach gefreut, dass so viele Gemeindemitglieder zum Abendmahlgottesdienst gekommen sind. Erst als Fanni ihr Grußwort an mich richtete, begann ich zu ahnen, dass die Gemeinde Bescheid wissen könnte, dass ich – durch Gottes große Liebe – einen runden Geburtstag feiern durfte. Als mein Mann meinen Bibelspruch vorgelesen hat, war ich überwältigt. Ich dachte, ich träume.

Als ich vor fast zwanzig Jahren erstmals angesprochen wurde, den Staffelstab im Amt des deutschen Kurators von Mihály Zeberer zu übernehmen, habe ich mich gewehrt. Ich fühlte mich ungeeignet für diese Aufgabe. Doch Miska bácsi hat nicht locker gelassen und viele Gemeindemitglieder haben mich dazu ermutigt – und so habe ich nachgegeben. Als er nach einem halben Jahr plötzlich verstorben war, bin ich ohne Ratgeber dagestanden, und mir ist klar geworden, dass es doch Gottes Wille war, rechtzeitig zu handeln.

Die Gebete der Gemeinde haben mich all die Jahren getragen. Mein kleiner Glaube – nicht mal ein Senfkorn, eher nur ein Mohnkorn – fing an zu wachsen. Die ältere Generation hat mich angenommen, und ich fühlte mich immer mehr zu Hause. Mit der Zeit sind die Kinder und Jugendlichen in die Gemeinde gekommen, und ich habe nicht bemerkt, wie die Jahre verflossen sind.

Wahrscheinlich habe ich viele Fehler begangen, aber ich versuchte immer mein Bestes zu geben. Ich habe nur meine Pflicht getan! Deswegen war für mich überwältigend, dass so viele Schwestern und Brüder ihre Liebe zu mir durch ihre Anwesenheit im Gottesdienst ausgedrückt haben.

Wenn der Herr mir noch genug Kraft und Gesundheit schenkt, möchte ich diese Liebe erwidern. Ich würde gerne der jüngeren Generation über Gottes Gnade und Barmherzigkeit in meinem Leben erzählen. Ich freue mich über jede Frage, denn ohne Gottes Güte hätte ich die vergangenen zwanzig Jahre nicht Dienst tun können.

Márti Farsang-Bérci

Gottes Wort im Gepäck nach Budapest

Im Gespräch mit Lili und Peti Horváth

Lili und Peti Horváth sind seit Jahren im Gemeindeleben aktiv. Beide studieren jetzt in Budapest, Lili wird Medizinerin und Peti Jurist – und beide halten trotz der Entfernung weiterhin den Kontakt zur Gemeinde. Im Gespräch standen beide Rede und Antwort.

Was bedeutet es euch, jetzt hier am Konfirmanden- und Jugendwochenende in Révfülöp dabei zu sein?

Lili: Holger hatte uns gefragt – und wir haben gerne zugesagt. Natürlich ist es manchmal schwierig, alles mit den Aufgaben an der Universität zu vereinbaren. Gerade für dieses Wochenende hatte ich auch das Angebot zu einer Studienreise nach Prag zu fahren. Doch ich freue mich wirklich, dass ich hier bin, zumal ich schon immer gerne mit den Konfirmanden und den Jugendlichen gemeinsam etwas unternommen habe. Und bei der jetzigen Generation freut es mich, dass ich sie hier besser kennenlernen kann. Wie ich hier die Jugendlichen erlebe, bin ich dankbar, dass ich mich für dieses Wochenende entschieden habe.

Peti: Ich bin immer froh, wenn ich in der Jugendarbeit mitmachen kann, weil wir immer ein gutes Team sind. Mit Holger und Patri haben wir auch schon in der Vergangenheit vieles gemeinsam unternommen – und da ist man in guter Weise aufeinander eingeschworen. Und mir ist es wichtig, dass die Konfirmanden gute gemeinsame Erlebnisse haben, eine gute gemeinsame Zeit erleben und dass sie als Gruppe gut zusammenfinden. Und wenn ich hierzu einen Beitrag leisten kann, dann mache ich das sehr gerne. Ich bin froh, dass ich hier bin.

Wenn ihr an eure Konfirmanden- und Jugendzeit zurückdenkt, was ist euch besonders in Erinnerung?

Peti: Ich habe viele gute Erinnerungen. Wir waren – deutsche und ungarische Konfirmanden gemeinsamen – in Pannonhalma und in Kőszeg. Diese Wochenenden waren ähnlich zu der Freizeit, die wir jetzt miteinander verbringen. Und die Konfirmandenstunden waren locker und fröhlich. Ich habe noch in Erinnerung, dass wir in Nagycenk mit der Schmalspureisenbahn gefahren sind – das war ein „Konfi-Abschied". Eigentlich schade, dass wir sieben deutschen Konfirmanden von damals nicht mehr so zusammenkommen. Aber dennoch habe ich aus der gemeinsamen Zeit viele schöne Eindrücke in mir – und freue mich, zu sehen, dass die schon konfirmierten Jugendlichen zusammengeblieben sind und hier dabei sind.

Heutzutage seid ihr durch das Studium oft in Budapest und weniger oft in Sopron im Gottesdienst. Wie erlebtet ihr diese Veränderung?

Lili: Es ist überraschend, dass der Unterschied gar nicht so groß ist – denn auch in den Gottesdiensten am Deák-Platz in Budapest trifft man immer wieder liebe Bekannte, zum Beispiel Zsuzsa Hajdu-Siklósi oder Gyöngyi Mátyás. Wir fühlen uns dort wohl in den Gottesdiensten und sind auch dort ein Stück weit zuhause.

Und wenn wir dann mal wieder in Sopron im Gottesdienst sind, werden wir ganz lieb empfangen, und alle sagen: „Du bist endlich

wieder da!“ Und die Mici néni kommt und fragt, wie es mir geht. Und Frau Ligeti und Erzsi néni kommen auch und freuen sich. Das sind wirklich kostbare Momente. Menschen aus der Gemeinde freuen sich über mich – und ich freue mich ebenso, wieder im Soproner Gottesdienst zu sein und alle wiederzusehen.

Und wenn ich mich aktiv einbringen kann, freue ich mich besonders. Solange ich in Sopron war, habe ich in der Kindergruppe mitgeholfen. In dieser Regelmäßigkeit kann ich nicht mehr mitmachen, aber wenn es geht, bin ich gerne dabei und freue mich auch, etwas für die Kinder und Jugendlichen tun zu können und mit ihnen zusammen zu sein.

Peti: Es vergehen oft zwei bis drei Wochen, bis ich nach Hause komme. Und gegen Ende von ein paar Budapester Wochen spüre ich Heimweh und die Freude darauf, wieder zurückkommen zu können. Und ehe ich am Sonntagnachmittag dann nach Budapest zurück muss, gehe ich immer in die Kirche und dann packe ich. Und irgendwie finde ich das so schön, dass zu meinem Gepäck auch Gottes Wort gehört, die Predigt, die ich gehört habe – dazu viele nette Menschen und gute Worte. All das, was ich in dieser einen Stunde erlebe, darf ich auch für die bevorstehenden Tage in Budapest und die anstehenden Herausforderungen als Stärkung mitnehmen.

Lili: Und am Freitag können wir im „großen Ifi“ auch unsere Altersgruppe treffen. Dem gehen immer Absprachen voraus – wer kommt an welchem Wochenende, in welcher Zusammensetzung wird man sich treffen? Dort können wir uns auch gut und inhaltlich unterhalten.

Was wünscht ihr den jetzigen Konfirmanden und Jugendlichen? Was würdet ihr ihnen auf den Weg mitgeben?

Lili: Viel Freude, viel gemeinsam singen. Das ist ganz wichtig. Und ich wünsche ihnen, dass sie zusammenbleiben und vieles gemeinsam erleben. Und dass sie, wenn es etwas gibt, was ihre Seele betrübt, wissen, dass es in der Jugendgruppe bestimmt andere gibt, denen sie das sagen können – am besten mehrere, denn dann hört man verschiedene Meinungen aus verschiedenen Perspektiven.

Peti: Ich wünsche sowohl den deutschen als auch den ungarischen Konfirmanden, dass sie eine Gruppe seien, die zusammenhält, dass sie in der Gemeinde ihren Platz finden und bleiben – und dass wir uns oft wiedersehen. Und den Mitgliedern der Jugendgruppe wünsche ich, dass sie ihre Freundschaft mit den Konfirmanden vertiefen können und sich das auch in einer gemeinsamen Jugendgruppe fortführen wird.

Barnabás Kohlmann

Gott hat mir durch die Zeiten geholfen

Im Gespräch mit Emma Ligeti

„Lilla mag ich sehr gern. Und sie spricht so schön deutsch. Ich höre es gerne, wenn sie im Gottesdienst liest. Ich würde gerne mit ihr gemeinsam fotografiert werden“, sagt Emma Ligeti nach dem Interview. Man spürt es auch so: Beide mögen sich. Anfangs kannten sie sich vom Sehen aus den Gottesdiensten, bis sich vor etwas mehr als einem Jahr die deutschen Konfirmanden und erwachsene Gemeindeglieder jeweils in Zweiergruppen zu Gesprächen über Gott und den Glauben begegneten. Emma Ligeti und Lilla Brandt waren damals ein solches Team. Unmittelbar nach der Begegnung sagte Lilla damals: „Emma Ligeti ist so nett. Ich habe mich so gefreut, dass wir ein Team waren.“ Nun kam die Idee auf, dass Emma Ligeti für den Christophoros ein paar Fragen von Lilla Brandt beantwortet. Gesagt, getan.

Was bedeutet Ihnen die Gemeinde?

Alles. Hilfe, Geborgenheit, schöne Erinnerungen, Freunde – und jetzt auch die Jugendlichen, die immer im Gemeindeleben dabei sind und in den Gottesdiensten mitwirken. Das gefällt mir auch sehr. Das ist meine Kirche!

Seit wann sind Sie in der Gemeinde aktiv?

Eigentlich von klein auf. Damals ging ich mit meiner Großmutter in den Gottesdienst und saß in der Bank neben ihr. Manchmal dachte ich mir als Kind, dass der Gottesdienst ganz schön lange dauert. Aber es war gut, dass ich damals mit der Oma in die Kirche mitgekommen bin.

Welche Erinnerungen an die Gemeinde haben Sie aus Ihrer Jugendzeit?

Wir hatten damals auch eine Jugendstunde, die Perl Vilma néni gehalten hat. Wir saßen um einen Tisch und jeder las reihum einen Vers aus der Bibel. Danach haben wir darüber gesprochen. Und gesungen haben wir natürlich auch. Das war unsere Jugendzeit in der Gemeinde. Eine schöne Zeit.

Sind Sie immer zum deutschen Gottesdienst gegangen?

Es gab eine Zeit, da hätte man in den Gottesdienst gehen dürfen, aber es war nicht gut angesehen. Doch eigentlich ging ich in den ungarischen Gottesdienst. Einmal habe ich meine Brille in der Bank vergessen und kam zurück in die Kirche. Da war Pfarrer Volker Menke bereits in der Kirche und empfing die Gottesdienstbesucher und war so freundlich. Er dachte, ich käme in den deutschen Gottesdienst. Da dachte ich mir: Bleibst du mal hier. Ich blieb. Und es war so schön. Da konnte man nicht nur Gottes Wort hören, sondern auch Deutsch lernen. Seither kommen mein Mann und ich immer in den deutschen Gottesdienst.

Wie erleben Sie die Gottesdienste?

Immer neu. Es gibt immer etwas, wo ich mir denke: Das habe ich so noch nie gedacht, so habe ich dies oder jenes noch nie gesehen. Und ich gehe nach Hause und denke über das Gehörte nach. Manche Worte verstehe ich nicht. Die merke ich mir und schaue zuhause im Wörterbuch nach. Und ich denke gern an den Gottesdienstbesuch zurück und fühle: Das war wieder schön.

Wie wichtig ist Ihnen der Glaube?

Sehr wichtig. Man hat etwas, woran man sich festhalten kann. Und man merkt auch, dass Gott da ist, zum Beispiel in Schicksalsschlägen. Er hat mir immer geholfen. Ich möchte dankbar sein.

Wie spürten Sie, dass er Ihnen hilft?

Ich war schwer krank. Ich habe gebetet und war sehr still. Gott hat mir durch diese Zeit geholfen – er stand bei mir und hat mich auch mit Humor beschenkt. So ging es leichter. Heute gehe ich nur noch regelmäßig zur Kontrolle. Gott hat mir geholfen. Nicht nur einmal, sondern mehrmals – wenn ich auch nicht immer gleich draufgekommen bin, aber im Nachdenken und Rückblick habe ich gemerkt: Ja, das war wieder Gott. Ich glaube an Gott und versuche jeden Tag so zu leben, als wäre es mein letzter. Das ist meine Lebenseinstellung.

Lilla Brandt

Mein Bibelwort

Teil VIII

**Lehre mich tun nach deinem Wohlgefallen, denn du bist mein Gott;
dein guter Geist führe mich auf ebner Bahn.
(Psalm 143, 10)**

Dieses Bibelwort bedeutet mir viel, denn es war mein Segenswort bei der Konfirmation. Es spricht mir zu, dass Gott immer den rechten Weg zeigt, wohin ich gehen soll, wenn ich unsicher bin. Gott möchte immer das Beste für uns. So sollen wir auf Ihn achten – darauf, was er uns lehrt, darauf, was er uns durch die Worte der Bibel sagen will. Ich denke, es ist wichtig, dass wir in jedem Moment unseres Leben danach streben, uns so zu verhalten, wie er es lehrt und „nach seinem Wohlgefallen tun", wie es im Psalm heißt. So achtet er auf uns, und wir können in jedem Augenblick seine Güte erfahren.

Anna Hirschler

**Befiehl dem HERRN deine Wege und hoffe auf ihn, er wird's wohlmachen.
(Psalm 37, 5)**

Wie habe ich dieses Bibelwort liebgewonnen? Es gab eine Zeit in meinem Leben, in der ich mich allerorten diesem Bibelwort gegenüber fand. Die Losungen, Andachtsbücher, Lesezeichen mit Bibelworten, die ich geschenkt bekam, das Titelblatt eines Wandkalenders – all sie haben das Wort des Psalmisten vor mich gebracht. Ich glaube, dass das kein Zufall war, denn Gott wollte mich lehren – und auch heute lehrt er mich dies ununterbrochen –, dass ich Ihm meine Wege befehlen solle und nicht meine eigenen Ideen mit meinen eigenen Mitteln verwirklichen solle. Wie alle hatte auch ich als Kind und als Schülerin Vorstellungen und Wünsche, wie sich mein Lebensweg gestalten sollte. Ich weiß, ich bin noch jung, doch wenn ich jetzt auf meinen bisherigen Weg zurückblicke, sehe ich, dass – wenn ich selbst allein nur den morgigen Tag oder größere Zeiträume zu planen versuchte – stets eine Reihe von Niederlagen folgte, weil ich selbst die Richtung bestimmen wollte. Doch als ich dies loslassen konnte und zuließ, dass Gott die Leitung übernimmt, wusste ich und sah ich, dass meine Pläne in besten Händen sind.

Als ich vor ein paar Jahren in sehr schwere Arbeits- und Beziehungsprobleme geriet, wollte ich das Lenken meines Lebensweges wieder in die eigene Hand nehmen. Doch Gott stoppte mich: Von einer Freundin bekam ich eine Karte mit diesem Bibelwort: „Befiehl dem HERRN deine Wege und hoffe auf ihn, er wird's wohlmachen." Ich wusste und spürte, dass ich nur dann vor dem vollständigen Zusammenbruch fliehen kann, wenn ich mein bisheriges Leben abschließe, einen neuen Arbeitsplatz und einen neuen Wohnort suche. Und Gott wusste dies auch – und ich glaube, dass er mit diesem

Wunsch, mit diesem Plan einverstanden war. Ich hatte Vorstellungen, was, wie und wo ich weitermachen würde, doch ich befahl es Gott an, dass er es wohlmache – so, wie Er es als gut ansah. An dem Tag, als die Dinge in Ordnung kamen und Friede in meinem Herzen wurde, klingelte mein Telefon – und am anderen Ende der Leitung stellte mir der Soproner Gemeindepfarrer die Frage, ob ich gerne Dienst in Sopron tun würde.

Ich habe es Gott anbefohlen, vertraute auf ihn und Er hat's wohlgemacht, denn Er ist ein mächtiger Herr, der – so glaube ich – den Wunsch meines Herzens erfüllt, wenn er „freie Hand" bekommt. Nicht unbedingt so, wie ich es in meinen Gedanken geplant hatte, aber bestimmt so, wie es mir zum besten gereicht.

„Befiehl dem HERRN deine Wege und hoffe auf ihn, er wird's wohlmachen", las ich auf dem Deckblatt des Wandkalenders – auch das dazugehörige Bild hat mir gefallen, ich habe es aufgehoben. Als ich nach Sopron gezogen bin, habe ich es eingerahmt und an die Wand meines Zimmers gehängt, damit es mich daran erinnern möge, dass Gott die Pläne meines Lebens verwirklicht.

Katalin Őri

Ich weiß, dass mein Erlöser lebt.
(Hiob 19, 25)

Als wir Kinder schon etwas größer waren, hat unser Vater uns auch auf den Friedhof geführt und die Familienkrypta gezeigt. Dort steht dieses Bibelwort: „Ich weiß, dass mein Erlöser lebt." Wir fragten unseren Vater damals, was dieses Wort bedeutet. Er sagte uns damals, dass nicht nur Mutter und Vater und die Großeltern existieren, sondern es gibt jemanden, der größer und mächtiger ist – den Allmächtigen. „Er kann und wird euch sehr viel helfen, wenn ihr daran glaubt, dass er existiert. Und dieser Satz aus der Bibel beweist das."

Als wir größer waren, haben wir von unserer Mutter und unserem Vater zu beten gelernt. Das hat uns auch neugierig gemacht. So waren wir eifrig in den Religionsstunden und kamen zuerst mit dem Vater, dann auch alleine zum Kindergottesdienst. Für uns war es immer eine Feier, wenn wir mit dem Vater in die große Kirche durften, denn dort sahen wir unseren Messias auch auf dem Altarbild.

1956/57 waren wir ein halbes Jahr lang als Ungarnflüchtlinge in der Schweiz. Diese Zeit brachte mir eine konfessionelle Weite, denn dort haben wir die reformierte Kirche besucht. Mir wurde wichtig, dass – egal wie viele Konfessionen es auch gibt – unser Messias über diesen Unterschieden steht und uns gemeinsam ist.

Bei mir ist es heute so, dass ich alles – auch meine Sorgen – abends im Gebet mit Ihm bespreche. Ein Gebet dauert bei mir ziemlich lange, denn ich erzähle – wie damals meinem Vater – alles, was ich für wichtig halte. Und ich bitte darum, dass mir die wichtigen Aufgaben gelingen, die oft mit meinen Studenten zusammenhängen. Ich glaube fest daran, dass er helfen wird. Und das Gebet ist immer auch ein Dank: Mir ist schon so vieles gelungen im Leben – und

das habe ich Ihm zu verdanken. Ich glaube fest daran. Nicht nur die Erfolge in meinem Fach als Ingenieur und später als Universitätsprofessor und Rektor, sondern auch die Heilungen, als ich sehr krank war – nicht einmal und nicht zweimal. Ich war sicher, dass mein Herr mir helfen wird und es geschah bisher immer so. So ist mein Leben leichter geworden. Ich habe keine fürchterlichen Sorgen. Und ich glaube fest daran, dass – wenn ich gerufen werde – dann gehe ich ohne Sorgen – man sagt, in den Himmel, das weiß ich noch nicht, wo die versammelt sind, die an Ihn glauben.

Was interessant ist: Ich spreche darüber immer auch mit meinen Studenten. Ich habe bis heute Studenten – nicht nur ungarische, sondern auch deutsche. Und auch Studenten aus Thailand, aus Indien und aus Spanien. Ich versuche immer den Studenten zu helfen, dass sie besser lernen können und die Aufgaben besser lösen können. Und falls sie andere Probleme haben, dann bin ich auch da, um ihnen zu helfen. Denn ich weiß, dass mein Herr auch mir geholfen hat. Sehr, sehr oft.

András Winkler

Verzerrte Gottesbilder

Annäherungen an den Unnahbaren

Letztgültige Beschreibungen über Gott, die keine weiteren Fragen über sein Wesen und Wirken offen lassen, gibt es nicht. Versucht man ihn zu charakterisieren und seine Eigenschaften aufzuzählen, merkt man schnell, dass man ihn nicht leicht in Kategorien fassen kann. Doch woher wissen dann die Menschen, ob sie an den „richtigen" Gott glauben, will sagen: Haben wir ein „richtiges Bild" von Gott? Denn wenn ich ein anderes Gottesbild habe als mein Nachbar, bliebe doch zu fragen: Ist mein Gott „richtig" – oder der Gott meines Nachbarn? Und überhaupt: Was können wir für falsche Vorstellungen von Gott haben? Und wie kann man seinen Glauben davor bewahren?

Gläubige Menschen glauben an Gott – aber bei genauerem Hinsehen haben sie oft so gegensätzliche und widersprüchliche Vorstellungen von Gott, dass sie unmöglich auf ein und denselben Gott gleichermaßen zutreffen können.

Es gibt Menschen, die einen strafenden Gott sehen. Sie denken, dass sie nie so gut werden können, wie er es von uns erwartet. Niemand kann die Zehn Gebote erfüllen. Nie können wir genug tun, um Gott zu gefallen. Man kann tun, was man will, doch letztlich wird uns nie ganz vergeben. Wie auch, wenn man das Gefühl hat, Gott habe jedes Mal eine diebische Freude, wenn er einen Fehler an uns entdeckt und einen weiteren Strich auf unsere persönliche, länger und länger werdende Fehlerstrichliste setzt? Was kann der Grund für ein solches Gottesbild sein? Zum Beispiel kann es sein, dass einem Lehren von Gott so vermittelt wurden – mit dem Bild eines strafenden, zürnenden Gottes konnten auch Kirchenvertreter ihre Gläubigen lange „an der kurzen Leine" halten und religiös unmündig belassen. Aber es kann auch der Fall sein, dass wir eine schwere Phase in unserem Leben hatten, dadurch mit Gott aneinandergerieten und zu glauben begannen, dass er uns streng und ungerecht behandelt.

Doch es gibt noch viele weitere Gottesbilder. So kann es sein, dass man an Gott glaubt – und eben deshalb alles so akzeptiert, wie es ist. Die Menschen lassen alles geschehen, weil sie sagen: Gott bestimmt es so und will es so. Sie kümmern sich um nichts, alles ist gut, alles bleibt unverändert, auch dann, wenn es für genau diese Menschen schwer ist. Sie helfen – auch aus diesen Gründen – anderen nicht. Bei dieser Haltung, die sich wohl als gar nicht so bequem erweist, wie sie zunächst scheint, fehlt etwa der Aspekt, dass wir durch unsere – von Gott gegebenen – Talente und Fähigkeiten Gottes Werkzeug in der Welt sein sollen. Er hat nur unsere Hände, mit denen er dem Nächsten helfen kann.

Ein weiteres Gottesbild wird von denjenigen vertreten, die in Gott jemanden sehen, der bürokratisch das Protokoll überwacht. Anders gesagt: Ein Gott, der nur auf Äußerlichkeiten achtet. Sie denken, wenn sie alles tun – doch ohne den Glauben – sind sie auf dem „guten Weg". Sie beten, gehen in die Kirche, sie unterstützen arme Menschen durch eine Spende, auch wenn das nicht von Herzen kommt. Doch in diesem Denken spielt in erster Linie das Erfüllen der genannten Glaubenspraktiken eine Rolle. Gott gibt sich sicher zufrieden, wenn er auf meinem Überwachungsbogen in den Kategorien Gottesdienstbesuch und der Hilfe der Armen regelmäßig ein Häkchen verzeichnen kann. Damit ist das Protokoll erfüllt und Gott gibt sich zufrieden.

Die eben genannten Gedanken zeigen, dass Gott mehr oder weniger im Mittelpunkt unseres Denkens stehen kann. Es gibt auch Vorstellungen von Gott, die ihm eine klare Nebenrolle zubilligen, eine Rolle also, die irgendwie akzeptiert, dass es in unserem Kulturbereich die Kirche gibt mitsamt „Nebenerscheinungen" wie Religionsunterricht und Gottesdiensten. Doch darüber hinaus spielt Gott eigentlich keine Rolle. Das, was ihr Denken und Handeln antreibt, ist längst etwas anderes. Jeder kennt den Spruch: „Woran du dein Herz hängst, das ist dein Gott."

Woran Menschen ihr Herz hängen, das kann ganz unterschiedlich sein: Das Geld kann im Mittelpunkt stehen – noch vor der Familie, vor den Mitmenschen, vor der Freude. Manche arbeiten viel – manchmal zu viel –, weil sie ein besseres Leben möchten, den Kindern bessere Chancen geben wollen. Indessen verliert man so die Zeit, die man in der Familie gemeinsam verbringen könnte. Und wenn diese Menschen schon „genügend" Geld zum Leben haben, ist die Zeit vergangen, und die verlorenen Momente kommen nie zurück. Sie denken nicht nach, dass eine „ärmere" aber ihr Leben miteinander teilende Familie besser ist, als eine Familie mit großem Vermögen, in der man einander gar nicht sieht.

Man kann auch „menschliche“ Götter haben. So ist es, wenn wir ein „Vorbild“ haben, dem wir so sehr nacheifern, dass wir unsere eigene Persönlichkeit aus den Augen verlieren und ganz dem Bild entsprechen wollen, das wir von unserem „Vorbild“ haben – das kann ein Schauspieler oder eine ganz alltägliche Person sein. Wir sehen, wie dieser Mensch aussieht, seine Erfolge, sein glückliches Leben. Aber seine Fehler, seine Schwierigkeiten und die schlechten Tage sehen wir nicht. Wir möchten dieses Ideal verkörpern. Das wird zu unserem Ziel. Ansonsten achten wir auf niemanden, wir hören nichts, wir gehen einfach blind diesem Bild nach. Wir machen aus diesem Menschen einen Gott, und wir streben danach. Wir tun alles dafür, was in unserer Macht steht. Unterdessen verlieren wir uns mit unseren Eigenarten und Besonderheiten jedoch ganz aus dem Blick – und dabei werden auch unsere Beziehungen zu den Mitmenschen immer schwächer. Wir bleiben allein und wir merken davon nichts. Wir folgen einem Ideal, das wahrscheinlich gar nicht existiert.

Einen „menschlichen“ Gott kann man aber auch aus sich selbst machen. Man glaubt nicht an Gott, weil man sich einbildet, dass man ihn nicht braucht, schließlich kann man alles aus eigener Kraft erreichen. Bereits errungene Erfolge und erreichtes Glück können da bestärkend wirken. Man beachtet nur sein eigenes Leben und unterdrückt dabei andere Menschen. Man will alles haben, alles erreichen, am besten sofort. Man will glücklich werden – und merkt gar nicht, dass vielleicht schon bzw. noch alles da ist, was man zum Glück braucht: Familie, Freunde, etwas zu essen und ein Dach über dem Kopf. Man kümmert sich um sich selbst, und hilft anderen nicht. Doch wenn ein solcher Mensch helfen würde, könnte er sehen, wie gut das auch dem Helfenden tut. Es würde wahrscheinlich sein Herz berühren. Und vielleicht könnte er dann auch an Gott glauben. Doch dieser Schritt scheint in weiter Ferne, denn wenn er sich selbst allmächtig fühlt, konzentriert er sich nur darauf, wie er sich seine eigene Allmächtigkeit immer wieder selbst beweisen kann.

Eine ganze Reihe verzerrter Gottesbilder sind genannt – und man könnte die Liste wohl noch problemlos fortführen. Doch was hilft gegen verzerrte Gottesbilder? Einen liebenden Gott haben wir, der sich den Menschen zuwendet. Einen, der gnädig ist und sich wünscht, dass unser Leben gelingt. Einen, der dem Menschen das Leben nicht schwer macht, sondern einen, der ihm die Last abnimmt, die er zu tragen hat. Und zugleich einen Gott, der es nicht zulässt, dass man ihn an der Nase herumführt und in die Ecke stellt. Die biblischen Geschichten helfen viel dabei, Gott in guter Weise zu verstehen. Zugleich gibt es mehrere biblische Geschichten, die uns ganz fremd bleiben – und in denen Gott uns auch fremd erscheinen kann.

Letztlich bleiben wir doch ein Stück weit mit uns selbst zurück, denn wer kann schon mit letzter Sicherheit sagen, dass er ein gutes und richtiges und gänzlich unverfälschtes Gottesbild hat? Doch auch das Bewusstsein über manches verzerrte Gottesbild kann uns helfen, dem Wesen Gottes etwas näher zu kommen. Und unsere eigenen Erfahrungen mit Gott. Von ihnen können wir erzählen – und damit anderen helfen, Gott auf die Spur zu kommen.

Barbara Gosztom

Was sich der Baum ersann ...

... im Märchen von Erzsébet Ghiczy, das im letzten Christophoros erschienen ist, ist nun verwirklicht: Das Bäumchen sann, so heißt es im Märchen, „darüber nach, dass es eigentlich ganz gut wäre, an dem Ort, wo es stand – nur ein bisschen weiter weg vom Straßenrand – einen neuen, größeren und stärkeren Baum zu pflanzen.“ Die neun deutschen Konfirmanden des letzten Jahres haben am Palmsonntag im Anschluss an den deutschen Gottesdienst zwei Bäume gepflanzt, auf dass diese Bäumchen Gemeindeglieder und Fremde am Gemeidehaus begrüßen - den Menschen zur Freude, Gott zur Ehre.

Holger Manke

Engedjétek hozzám jönni...

Révfülöp 2017

Az idei konfirmandustábort az ifisekkel közösen tartottuk meg Révfülöpön. A három napos hétvége alatt testi-lelki töltődést élhetett át az a 40 fiatal, aki e két csoportból eljött. Az ő szubjektív élménybeszámolóik adnak most olvasóinknak betekintést az ott átélt élményekről.
Eine Neuheit war es, dass dieses Jahr die diesjährigen Konfirmanden und die Jugendgruppe gemeinsam nach Révfülöp gefahren sind. Eigentlich besteht zwischen ihnen kein großer Alltagsunterschied. Und freilich ist da die Hoffnung, dass sich viele nach der Konfirmation der Jugendgruppe anschließen. Doch zunächst stand das Miteinander am Ufer des Plattensees im Mittelpunkt. Und darüber berichten die Konfirmanden und Jugendlichen selbst.

Warum ich wieder mitgefahren bin

Ich habe mich sehr gefreut, als Holger in der Jugendgruppe sagte, dass wir in diesem Jahr – als Jugendgruppe – wieder nach Révfülöp mitfahren können, da dieses Jahr das Konfirmandenwochenende als gemeinsames Konfi- und Jugendwochenende geplant wird. Während der Vorbereitung auf meine Konfirmation war das Wochenende in Révfülöp eines der besten Erlebnisse – wir hatten unzählige gute Erlebnisse, Fröhlichkeit und lustige Augenblicke, aber auch wertvolle Momente des Miteinanders. Und ich konnte gerade hier die anderen auch besser kennenlernen. So freue ich mich, dieses Jahr wieder dabei sein zu können.

Dóri Ábrahám

Odaút

Március 10-én 8 órakor indultunk a Paprétről. Az út nagyon jó hangulatban telt. Az út során beosztottuk a szobákat. A busz csak úgy zsongott a beszélgetésünktől. Sümeg környékén járhattunk, amikor Patricia üdítője váratlanul szökőkútként kilövellt a palackjából, ezzel beterítve Patriciát, Andrást, az ablakot, sőt még a plafont is. 10 óra után nem sokkal szerencsésen megérkeztünk Révfülöpre. Ezzel kezdetét vette egy izgalmakban és élményekben gazdag hétvége.

Jakab Jázmin

Perlen des Glaubens

Am ersten Nachmittag haben wir uns mit den Perlen des Glaubens beschäftigt – und aus ihnen ein Armband angefertigt. Dabei haben die einzelnen Perlen unterschiedliche Farben und Größen – und auch unterschiedliche Bedeutungen. Die goldene Perle ist die Gottesperle. Außerdem gibt es eine Taufperle, eine Wüstenperle, zwei Perlen der Liebe, eine Perle der Gelassenheit, eine Geheimnisperle, eine Perle der Nacht und eine Perle der Auferstehung. Dazwischen gibt es immer wieder Perlen der Stille. Wir haben über all diese Perlen gemeinsam, aber auch einzeln nachgedacht. Das Armband wird uns an unsere Gemeinschaft und an das Wochenende in Révfülöp erinnern.

Ábel Czigány

A hit gyöngyei

Minden program jó volt, de ez volt a legjobb, mert el kellett csendesedni. A hit gyöngyei egyes témáit kis csoportokban gondolhattuk végig. A legjobb az volt benne, hogy minden állomásnál volt feladat. Olyan megnyugtató volt az egész. A karkötő, amit a végén készítettünk, nagyon jól néz ki.

Bali Elmira

Frag deinen Pfarrer

Am ersten Abend, den wir in Révfülöp verbracht haben, gab es ein Pfarrersforum. Dort konnten wir den Pfarrern András Pelikán und Holger Manke Fragen stellen. Wir durften fragen, was wir von ihnen wissen möchten. So haben wir erfahren, warum sie Pfarrer geworden sind – und warum sie gerne Pfarrer sind. Es hat mir sehr gefallen, weil es ein tolles Programm war.

Lilla Brandt

Lelkészi fórum

Ezen a programon a kérdéseinket tettük fel Holger Mankénak és Pelikán Andrásnak. Ők pedig válaszoltak. A papírcetlikre névtelenül felírt kérdéseinket olvasták fel. A névtelenség miatt érdekesebbnél érdekesebb kérdések születtek, például arról, hogy hisznek-e Superman-ben. Voltak viszont komoly hangvételű kérdések is. Ők pedig az őrült és komoly kérdésekre egyaránt válaszoltak. A feladat azért volt nagyon érdekes, mert olyan kérdéseket tehettünk fel, amelyekre régóta kíváncsiak voltunk. Nekem nagyon tetszett, és örülök, hogy részt vehettem benne.

Demény Kamilla

Andacht in Balance

Am Freitagabend hat Holger die Andacht gehalten. Seine Predigt war ganz außergewöhnlich. Wir haben einen kurzen Puppentrickfilm mit dem Titel „Balance“ angesehen. Im Film war eine Gesellschaft auf einer Plattform zu sehen, die immer im Gleichgewicht war. Diese Bereitschaft miteinander ausgeglichen und in Balance zu leben, war ein Wert, den am Anfang alle miteinander geteilt haben. Doch dann kam durch einen Schatz Habgier in der Gruppe auf. Die Mitglieder der Gesellschaft begannen sich gegenseitig von der Plattform zu stoßen, um den geangelten Schatz für sich alleine zu besitzen. Am Ende blieb einer allein auf der Plattform – gerade gegenüber des Schatzes und konnte sich doch nicht über den Schatz freuen. Dieser Film lässt uns nachdenken, wie wir unser Miteinander gestalten können.

Gellért Gárdai

Esti kirándulás

Nekem az tetszett, hogy sötét volt. Nagyon szép volt a kilátás, szépen látszódott a Balaton, mert körülötte világítottak a lámpák. A Hold is szépen ragyogott a felhők mögött. Az is nagyon szuper volt, hogy volt egy rész, ahol lépcső volt és nem csúszott az út. Nagyon sokat nevettünk. Nekem nagyon, nagyon tetszett.

Németh Anna

Nachtwanderung

Am Abend sind wir in Richtung Aussichtsturm aufgebrochen. Ob er hoch gelegen war? Ja, sehr hoch. Anfangs lachten wir noch, doch ab der Hälfte des Weges blieb uns nur die Erschöpfung – und manchen auch noch Höhenangst. Als wir am Aussichtsturm ankamen, waren alle kaputt. Und doch sind manche noch ganz hinauf gestiegen. Es wurden zahllose Fotos und Gruppenbilder geschossen. Nach kurzer Erholung sind wir dann abgestiegen. Den Weg kannten wir nicht genau – und so haben wir uns auch nicht wirklich gewundert, dass die Hälfte der Gruppe auf einem anderen Weg zu unserer Unterkunft zurückfand.

Rebeka Aradi

Egymásra figyelés

Az volt a feladatunk, hogy az „egymásra figyelésről“ készítsünk alkotásokat. Több csoportot csináltunk, majd ezek a szálló különböző részeire vonultak. Meg volt adva, hogy rajzolnunk, verset írnunk kell vagy színdarabot készítenünk. Miután mindenki kész lett, a nagyteremben megmutattuk egymásnak az alkotásokat. Ezek nagyon ötletesek voltak, és tetszettek nekünk. Szerintem jó ötlet volt ez a program.

Szabó Dani

Aufeinander achten

Am Samstagvormittag haben wir über das Aufeinander-Achten nachgedacht. Wir haben uns in mehrere Gruppen aufgeteilt. Drei Gruppen hatten dieses Thema in einem Sketch aufzuarbeiten – in der Schule, in der Familie und im Freundeskreis. Die vierte Gruppe hat zu diesem Thema gezeichnet. Die fünfte und die sechste Gruppe hat ein Gedicht und ein Lied geschrieben. Diese Aufgaben haben zum Nachdenken angeregt.

Petra Varga

Ifi-vetélkedő

A szombat izgalmasan indult. A konfisok és az ifisek különváltak reggeli után, a mi feladatunk az volt, hogy egy vetélkedőt készítsünk a

konfirmandusoknak. Összegyűltünk a könyvtárban és ötletelni kezdtünk. Kitaláltunk tizenkét állomást és beosztottuk, hogy ki melyik feladatnál lesz felügyelő, és izgatottan vártuk az estét. Vacsora után sor is került a versenyre. A konfisoknak hármas csapatokban kellett bejárniuk az állomásokat. Többek között dalátalakítás, tik-takbumm és vak-akadálypálya voltak a listán, persze mindenhol volt egy kis csavar. Bibliai feladat is helyet kapott, itt történeteket kellett elmutogatniuk. Úgy gondolom, hogy nem csak az ifisek nevettek jót a feladatmegoldásokon, de a konfirmandusok is jól szórakoztak.

Szabó Réka

Der Wettkampf der Jugendgruppe

Die Mitglieder der Jugendgruppe haben einen Wettkampf für uns zusammengestellt, der aus zwölf Stationen bestand. Alle Stationen waren sehr gut, aber meine Lieblingsstation war die Station mit dem Activityspiel. Ich fand das Spiel sehr spannend – und am Ende haben wir auch gewonnen!

Fabian Kruse

Tehetség-bemutató

Már az is örömünkre szolgált, hogy az ifis csapat szervezte meg a vetélkedőt. Tizenkét állomás volt, mindegyikben különböző és más izgalmas feladat várt ránk. Voltak ügyességi feladatok és éneklés többek között. Egyes bajnokok bemutatták „tehetségüket", amin mindenki nagyon jól szórakozott. Még András, Holger és Peti is készültek egy zenés műsorral. Összességében nagyon jó volt, a programok érdekesek voltak. Köszönjük, ifisek!

Galambos Viktória

Este a mólón

Szombat este lementünk a mólóra. Először játszottunk egy csomózósat, aztán mindenki elkezdett rohanni a móló vége felé. Samu nagy sietében nekifutott a „Révfülöp" táblának. Mindenkinek nagyon tetszett a magyar tenger az esti sötétben gyönyörűen kivilágítva. Nem meglepő módon mindenki vagy 200 képet csinált, amiből körülbelül három olyan, amin nem csak egy fekete paca látszik. Nagyon jól éreztük magunkat ezen a programon is.

Németh Julcsi

Este

Este tíz órakor kezdődtek a szabad programok. Utána pókereztünk és activityztünk. Szóláncoztunk, ettünk, suttogósat játszottunk és zenét hallgattunk. Jó volt így este együtt lenni!

Szalai Mór

Dreh – schlag – zieh

So heißt ein Spiel, für das man starke Nerven braucht. Es darf gern auch etwas später sein, wenn man es spielt. So jedenfalls war es bei uns. Alle hatten viel Spaß mit diesem etwas gemeinen, aber eigentlich sehr lustigen Spiel. Doch nicht nur dies haben wir gespielt. Wir spielten auch Flüsterpost, haben uns unterhalten und die Stimmung war die ganze Zeit über hervorragend.

Magdaléna Fazakas

Számháború

Ez a program a kedvencem volt az összes közül, mert maga a játék is elég izgalmas (kivéve ha fél óráig állnak egy helyben, de mindegy), és összse is hozza a csapatot.

Németh Zalán

Zahlenkrieg

Mir hat dieses Spiel sehr gefallen. Wir haben uns in unserer Gruppe gegenseitig gut unterstützt und hatten große Einigkeit. Inzwischen geschah viel Lustiges. So stürzte jemand mittels einer Flugrolle auf die Fahne der anderen Gruppe zu, die es zu finden galt. Die erste Runde des Zahlenkrieges haben wir leider verloren. Doch in der zweiten Runde konnten wir dann unsere Taktik anpassen und haben einen schönen Sieg errungen.

Anna Hirschler

Milyen volt a társaság a hétvégén?

Imádtuk ezt a hétvégét – szerintem mindnyájan. Nagyon jó programok, játékok voltak, de a legjobb a csapat volt. Egy nagy családot alkot-

tunk. Mindenkit megismerhettünk, voltak viccesek, akiken mindig nevettünk. Voltak visszahúzódóbbak, de végül ők is feloldóttak. Az esti beszélgetések alatt jobban megismerhettük egymást, és rengeteget játszottunk, énekeltünk, túráztunk. Nagyon jó volt, és örülök, hogy megismerkedtünk. Köszönünk mindent! ☺

Kreisz Krisztina

Ein Gesellschaftsspiel mit lebendigen Spielfiguren

Im großen Saal erwartete uns am Sonntag ein spannendes Spiel. Ein „lebendiges" Gesellschaftsspiel, in dem wir selbst die Spielfiguren waren. Mir hat dieses Spiel sehr gefallen, weil wir manchmal etwas Pech hatten – aber dafür umso mehr zu lachen! Es gab unter anderem ein Spiel, bei dem wir bekannte Redewendungen aus verschiedenen Satzteilen zusammenstellen sollten. Unsere Gruppe hat das nicht gerade besonders hervorragend gelöst, dafür hatten unsere Versuche umso mehr Humor. Auch ein „Amöben"- und ein Activityspiel gehörte zu den Aufgaben. Ich hatte viel Spaß und bin ganz sicher, dass es den anderen wie mir erging.

Lili Hawkins

Élő társasjáték

Lili kitalált nekünk egy társasjátékot, amely nem egy kis játéktáblán játszódott, hanem az egész konferenciatermet kihasználtuk hozzá. A játék menete úgy kezdődött, hogy hat csoportot alkottunk, ezek után András húzott egy kártyalapt, és ennek a száma alapján kaptuk meg a feladaot. A feladatok között szerepelt mutogatós activity különböző formákban (háttal a csapatnak, ülve, fél kézzel, egy lábon…) közmondás felismerése a szétbontott szavakkal ellátott mondatokból, amúba nagy méretben…

Minden körben új bábut kellett választani a csapatból és ha Lili előre megírt sorrendjéből sikerült eltalálnunk a következőt, plusz pontot kaptunk. Ennek a játéknak nem tudtuk meg a végét, mivel jött az ebéd és nem nézték volna jó szemmel, ha nem vagyunk ott időben, utána pedig indultunk haza. ☺

Soós Bence

Geheimer Bruder – geheime Schwester

Gar keine leichte Aufgabe, jemand anders so zu beobachten, dass er es nicht bemerkt. Doch dies gehörte auch zu unseren Aufgaben. Jeder bekam einen Namen – auf den sollte er achten und positive Dinge über ihn sammeln. Letztlich hat es gut geklappt, denn am Ende der Freizeit wusste jeder etwas Gutes über den anderen zu berichten. Bestimmt hat diese Aufgabe auch dazu beigetragen, dass die Gemeinschaft zusammengewachsen ist und das Wochenende unvergesslich wurde.

Boglárka Divós

Titkos tesó

Azt kaptuk feladatnak, hogy figyeljük egymás jó tulajdonságait, és a tábor végén elmondjuk egymásnak. Nagyon izgalmas volt úgy figyelni, hogy a másik ne vegye észre. Senki nem tudta, hogy ki kit figyel, ez végig titokban is maradt. A végén nagyon jó volt, mert sok kedves dolgot mondtak nekünk. Nekem nagyon tetszett ez a feladat!

Makk Sára

Wie war das Miteinander am Wochenende?

Es war sehr gut. Ich konnte viele neue Leute näher kennenlernen, die ich zuvor entweder nur vom Sehen oder gar nicht kannte. Es war super, dass wir auch eine Gesprächsrunde hatten, in denen ein Mitglied der Jugendgruppe mit zwei Konfirmanden zusammen war, denn so konnten wir uns noch viel besser kennenlernen. Ich denke, dass sich alle wohlgefühlt haben – mindestens so wie ich! Wie ich merkte, haben sich die Konfirmanden auch gefreut, dass wir von der Jugendgruppe dabei waren. Ich hoffe, dass ihnen die Gemeinschaft so gut gefallen hat, dass sie sich auch bald der Jugendgruppe anschließen.

Petra Mátis

Ezért örülök, hogy eljöttem Révfülöpre

Azért örülök, hogy eljöttem Révfülöpre, mert nagyon jó volt a hangulat. Sokat játszottunk, beszélgettünk, énekeltünk. A társaság is nagyon jó volt, sok barátság született, és régiek elevenedtek fel. Reméljük, hogy ezeket a kapcsolatokat még sokáig tudjuk ápolni, és még sok ilyen közös együttlétet tudunk szervezni.

Gabnai Márta

Deshalb freue ich mich, dass ich dabei war

Dieses Wochenende ist rundum gut gelungen. Zunächst hatte ich Zweifel, ob ich mitkommen soll, denn dieses Wochenende ist ja auch für die Konfirmanden da. Doch dann hat Holger mich überzeugt, dass es gut ist mitzukommen. Ich freue mich sehr, dass ich mitkommen durfte und an den vielen interessanten und wertvollen Programmen teilnehmen konnte. Die Konfirmanden waren sehr nett – und die beiden Gruppen, die Konfirmanden und die Mitglieder der Jugendgruppe, sind zusammengewachsen.

Barnabás Kohlmann

Periszkóp

Isten szabadító szeretete közös

Húsvét kialakulásában fontos szerepet játszik a zsidó húsvét, a pészah, amikor a zsidók az egyiptomi rabságból való menekülésüket ünneplik. A választott nép történetében Isten szabadító szeretetének emlékezete volt. A niceai zsinat 325-ben szabályozta a keresztény ünnepek rendjét, ekkor vált el a két ünnep ideje.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tájékoztatójának első mondata: „Jézus a halálból való feltámadásával minden embert megmentett a bűntől – ezt ünnepli az egyház a kereszténység legnagyobb ünnepén, húsvétkor."

Nagypéntek húsvét nélkül szomorú és tragikus esemény volna. Húsvét ünnepének örök üzenete, hogy az élet győz. Az életet, a nagybetűs Örök Életet adta Isten ajándékba az embernek. Ezt nem pusztíthatja el senki és semmi. Nagypéntek tragédiája az ember tragédiája – Jézus keresthalálával, a húsvét viszont Isten kegyelméből való folytatás, arról szól, hogy az élet diadalmaskodott, és nem a bűn és halál, mert Isten kegyelméből van folytatás, diadal a bűn és a halál felett. Meg lehetett ölni, de elpusztítani nem lehetett, mert nem lehet az utolsó szó a gonoszságé, a tévedéseké, a félreértéseké, a féltékenységé és a hatalmaskodásé sem. Isten utolsó szava a megbocsátás és a megbékélés, mert ezt hozta el Jézus nekünk. A feltámadás a keresztény hit központi tanítása. Amennyiben Jézus nem támadt volna fel a halálból, akkor a keresztények hite kevesebbet érne.

A húsvét és általában az ünnepeink legújabb kori újraértelmezése hazánkban a kommunista hatalomátvételtől, 1947-től kezdődött. A karácsonyt átírta a télapó, a szeretet ünnepének jelentéstartalma, közben pedig az advent, a három királyok és a kis Jézus háttérbe szorult. Ajándékozási ünnep lett elsősorban, ami 1989 után nemhogy visszafordult volna eredeti jelentéséhez, hanem egyre inkább felerősödött, hiszen Magyarország is a fogyasztói civilizáció főáramába került. Ez az átalakulás még sokkal hangsúlyosabban ment végbe a húsvét esetében. Korábban elterjedt a piros tojást hozó nyuszi, és hogy ez a nagy evészet-ivászat ideje, az ünnep dőzsölésbe csapott át, húsvét hétfőjén pedig a férfiak házról házra járnak locsolkodni, fogy a szesz, és gyűlik a gyerekek kosarában a locsolópénz. Közben a húsvét elvesztette jelentését. Ez az újraértelmezés napjainkban is folytatódik.

Családi ünnep, szabadidős tevékenység lett a húsvéti hosszú hétvégéből, amikorra rendszerint kirándulást, pikniket szervezünk, túrázunk. Egy a lényeg: ne legyünk otthon, pihenjük ki magunkat vagy zárkózzunk be, hátha jönnek a locsolkodók. Korábban összejöttek az ismerősök, rokonok, beszélgettek, kiszakadtak a hétköznapokból. Ma az ünnepre nagy kampányok épülnek, az

internetes portálok wellnesscsomagok garmadáját ajánlják. Láthatóan az ünnep fogalma is új értelmet nyer. Ez nem csak a húsvét és a karácsony esetében történik így – még érdekesebb törés tapasztalható a pünkösdnél. Pünkösd hétfője is munkaszüneti nap, állami ünnep egy újabb hosszú hétvégével.

Tovább gyorsította újraértelmezését a fogyasztói civilizációval társuló globalizáció, hiszen az ünnepet is el kell adni. Így egy mesterségesen kreált produkció lesz. A hipermarketekben hónapokkal az ünnep előtt indul a vásárlói kampány. A húsvéthoz egyelőre az édesség és a sonka-tojás tapad, de egyre elterjedtebb, hogy a gyerekek nagyobb ajándékot is kapnak. Ne csodálkozzunk rajta, hiszen olyan teljesen új ünnepeket is sikerült elültetnie a hagyományaink mellé a világegyesítésnek, mint a Valentin-nap vagy a Halloween. A régi közösségi, családi ünnep, amely fontos az önmeghatározásunkban, mert a múltunkra, felmenőinkre és a velük való összetartozásra emlékezünk, egyre fakul.

Visszatérni a régi húsvéthoz mesterségesen, a mai körülmények között, az elvallástalanodott tömegek körében nehezen megvalósítható folyamat. A húsvét ma már egyre több ember számára nem egy közösségi ünnep, hiszen nem Jézus áll a középpontjában. Ahogy a vallás is, úgy a húsvét is individualizálódik, azaz mindenki a maga módján próbálja megélni.

Ilyenkor két út áll az ünnep előtt: elhalványodik és abszolút felszínessé válik, illetve, hogy jön helyette egy újabb ünnep, ami az adott kultúrához igazodik, és annak a jellemzőit jeleníti meg. Ritkán, de kis közösség csírájából, családi alapon is újjászerveződhet az ünnep; amikor a globális gondolkodásmódról a helyire helyeződik át a hangsúly. Magyarországon az ilyen gyakran előfordul, igaz, sok esetben kötődik hozzá politikai indíttatás.

Megfigyelhető a hagyományőrző kezdeményezés, hogy megtartsák az ünnep eredeti jelentését. Ennek azonban nincsen kellő médiatámogatása, ha mégis bekerül a médiába, az megint belesodorja az ünnepet a fogyasztói civilizáció „véráramába", ezzel ez az ünnep is belekerül az ellaposodás felé vezető spirálba. Talán még rájövünk arra, hogy tényleges ünnep nélkül az élet nem képzelhető el. Talán a hétvégi munkára és nem a tavaszi nagytakarításra figyelünk, hanem közösségben vagyunk. A húsvét kapcsán visszafordulhatunk a hagyományos népszokásokhoz, mert azok a felszínen könnyen fenntarthatók locsolkodással, kikelettel, barkaág-díszítéssel, hímes tojással. De ha már visszafordulunk a gyökerekhez, kérdés, hogy visszatalálunk-e a vallásos alapokhoz is, Krisztus keresztre feszítéséhez, halálához és feltámadásához, a közösségi értékek tiszteletéhez, az ünnep eredeti pozitív üzenetéhez. Az ünneplési szokások átalakulásánál újabb kérdés, hogy az ünnepet fenntartó közösség milyen irányban változik. Megerősödik és épül, vagy lassan szétesik és leépül?

Húsvét van! A csend, nyugalom, befelé fordulás időszaka. Gondolkodjunk el, szálljunk magunkba, és gondolkodjunk el húsvét üzentén. Foglalkozunk előbb gondolatban, majd hangosan megismételve a halál gondolatával. Gondoljuk át, hogy senki sem tudhatja, hogy mennyi ideje van itt a földön. Tíz perc, tíz óra, tíz év. Épp ezért éljük úgy a mindennapjainkat, hogy teljes életet éljünk, ne legyen lelkiismeretfurdalásunk. Ne bántsunk meg embereket okkal, ok nélkül! De már megtettük, merjünk bocsánatot kérni, ha vétkeztünk.

Húsvét a békesség ünnepe: Jézus Krisztus él. Nem maradt a halálban. Sajnos ma azért van mégis annyi békétlenség, nyugtalanság világszerte, sőt a gyülekezetekben, mert korunk nagy betegsége a félelem, beférkőzött az emberi szív legmélyebb rejtekeibe, létformánkká vált. „Békesség néktek!" – mondja Jézus. A húsvét a békesség ünnepe, nem a félelemé. A mi Urunk feltámadt, él. Akinek az életében Jézus Krisztus uralma megvalósul, annak a békesség öröme tölti el a lelkét. „...Örvendezzünk, vigadjunk, Krisztus lett a vigaszunk! Halleluja! Ha föl nem támad, Nincsen bűnbocsánat." (213. ének)

Jézus második eljövetelekor föltámadnak a halottak. Jézus erről így szól: „…Akik a jót tették, az életre támadnak fel; akik pedig a rosszat cselekedeték, az ítéletre támadnak fel." (Jn 5,29) Az élet reménysége valóra válik: szoros, békés, boldog együttlétbe kerülhetünk elválaszthatatlanul az élet Urával, Jézus Krisztussal.

Harmadrészt a feltámadás jelentése a megtérésre irányul. A lelki halál, érzéketlenség állapotából átkerül az élet állapotába, és közösségre jut Krisztussal, lelki feltámadásba. Földi életünk felelőssége abban rejlik, hogy miképpen viszonyulunk az élet Urához, azaz igent mondunk-e Krisztusra vagy sem. Nincs purgatórium, tisztítótűz, ahonnan az elhunytak lelkei a még élők imádságai révén a mennyekbe juthatnának. Aki hisz az egyszülött Fiúban, üdvözül. Krisztusba vetett hitünknek most kell megnyilvánulnia, mert minden további csak halogatás. Húsvét harmadik jó

híre tehát, hogy van új, megváltott élet! Istennel együtt való élet! Gondolkozzunk rajtuk! És hirdesse minden újonnan született lélek: feltámadott az Úr! Üres a sír! Feltámadott! Soli Deo Gloria!

Húsvét. Ez a Feltámadottba vetett hit tud közösséget formálni, így tud embereket egymáshoz vezetni. Mert az a bizonyosság van mögötte, hogy Jézus lényege nem változott, a halál lényege változott meg. Erre csak Jézus képes. Ezért ünnepeljük, ezért imádjuk, és ezért magasztaljuk őt ezen a napon és életünk minden napján.

Húsvét. Kezdjük másképp látni az életünket, a körülöttünk élőket, a világot, ünnepeinket, szokásainkat. A hétköznapok nem az értelmetlen hajsza és törtetés alkalmai többé. Az ünnepek nem átmeneti szünetek a lüktető rohanásban, hanem valami egészen más kezdődik el. A mi számunkra ott kezdődik, ahol halljuk az Ő szavát: ne

féljetek! És ekkor kezdődik a szép új világ, amelyik nem a félelemre, nem a bizalmatlanságra, nem az egymás eltiprására alapítja a jövőt, hanem arra, hogy Jézus lényege nem változott, mert a halál lényege változott meg. Ez Húsvét.

Csiszár Ágnes

„Ilyen bajvívás nem volt még. Küzdött halál és élet”

Énekeskönyvünk 215. énekének 3. versszaka kezdődik így. Szeretném, ha a legcsodálatosabb örömtől zengne a templom, mikor megszólal ez az ősi, húsvéti himnusz énekkarunk hangján, és kívánjuk, hogy visszhangozzék mindannyiunk szívében még sokáig!

Ez az ének már egészen korai időben, úgy Kr. u. 1000 táján születhetett, amikor még nem voltak felekezetek, hanem Krisztus követői egyetlen nagy „családként” éltek a világban.

A keleti és nyugati keresztyénség szétválása után, a 12. században latin gregoriánként, majd ebből később német nyelven élt tovább. Ennek a nyomán írta meg Luther Márton 1524-ben ezt a húsvéti éneket. (Német nyelvű énekeskönyvünkben 101. szám alatt: Christ lag in Todesbanden)

J. S. Bach sok egyházi zeneműve és kantátája közül az egyik legkorábbit (a BWV 4-et) komponálta erre a szövegre és dallamra.

„Luther és J. S. Bach életműve a krisztusi evangélium kegyelmében született, innen nyeri ragyogó fényességét, s innen támad erővel. Bach zenéjének legrejtettebb és egyben legdrágább kincse Jézus Krisztus jelenléte” – írja Dr. Kamp Salamon J. S. Bach zenéjének teológiai aspektusai c. tanulmányában

A kantáta az ének szövegét úgy hozza elő zenéjében a hangok világából, mint valami katedrális kupoláját. A csúcsot a harmadik (a németben a negyedik) versszakában éri el. Ebben Krisztus teljes, totális diadala szólal meg.

Ilyen bajvívás nem volt még.
Küzdött halál és élet,
Mígnem a halál erején
Az Élet győztessé lett,
S az Ige valóra vált:
Krisztus halála a halált
Elnyelte, megcsúfolta.
Halleluja!

Ez maga egy igehirdetés: az evangélium! Luther mondja: „Krisztus feltámadása mindent magába foglal. Nem csak az ég-föld és minden rajta levő megújulását, hanem a mi feltámadásunkat is. Krisztus megjárta és széttörte a poklot, és megszabadította az ördög foglyait.”

Ennek az éneknek háromszólamú korálfeldolgozását megszólaltatva kíván énekkarunk minden hittestvérünknek áldott és örömteli húsvétot!

Asbóth Lászlóné

Tervezett programok

„Egy este az evangélikusoknál"

- Május 7-én, vasárnap 18 órakor múzeumi ünnepség a nagyteremben és a múzeumban
- Május 21-én, vasárnap 18 órakor a Zeneiskola koncertje a nagyteremben

Csoportjaink alkalmai

bibliaóra minden hétfőn 15 órakor a Fabricius Szeretetotthon kápolnájában (április 17-én és június 5-én elmarad)
bibliaóra minden csütörtökön 18 órakor a kisteremben (június 8-áig)
énekkar minden szerdán 17 órakor a klubszobában (június 7-éig)
ifi-Jugendgruppe (13-17 éves fiataloknak) minden pénteken 17.30-kor az ifiteremben (június 23-áig)
nagyifi (17-27 éves fiataloknak) minden pénteken 19.30-kor az ifiteremben (június 16-áig)
Kirchenkaffee május 21-én, vasárnap 10 órakor a kisteremben
Glaubensgesprächskreis – német beszélgetőkör április 21-én, május 12-én és 26-án, pénteken 15.30-kor a lelkészi hivatalban
baba-mama kör április 19-én, május 3-án, 17-én, és június 7-én, szerdán 10 órakor az ifiteremben
Kindergruppe – német gyerekcsoport április 12-én és 26-án, május 10-én és 24-én, szerdán 16.30-kor a kisteremben
FiFi kör április 22-én, május 13-án és június 10-én, szombaton 9 órakor a nagyteremben
mocorgós délelőtt április 29-én és május 27-én, szombaton 10 órakor a nagyteremben
nőslénykör április 24-én és május 15-én, hétfőn 20 órakor a klubszobában
filmklub április 24-én és május 22-én, hétfőn 18 órakor a kisteremben
gyászcsoport május 8-án és június 12-én, hétfőn 18 órakor a kisteremben
váló-háló: érdeklődni lehet Gerhát Orsolyánál (+36-20/770-39-76, gerhatorsolya@gmail.com)
Anonim alkoholisták – minden vasárnap 16 órakor és csütörtökön 19 órakor a gyülekezeti házban, érdeklődni lehet a +36-20/964-52-17-es telefonszámon

Egyéb

- Április 22-én, szombaton Szent György-nap lesz a Hunyadi iskolában.
- Április 23-án, vasárnap a 10 órai istentiszteleten a 25 és 50 éve konfirmáltak jubileumi ünnepét tartjuk.
- Április 28. péntek és május 1. hétfő között ifjúsági csoport utazik a bad wimpfeni testvérgyülekezetünkbe.
- Májusban és június első felében templomunk mellett lesz megtekinthető a reformációt és evangélikus egyházunkat bemutató nagy, két méter magas, egy tonnás képeskönyv.
- Május 28-án, vasárnap egyházkerületi missziói nap lesz Sárváron, a Nádasdy-várban.
- Május 29-én, hétfőn délelőtt 9 és 11 óra között a Hunyadi iskola tavaszi csendesnapja keretében evangélikus, református és római katolikus gyerekek és fiatalok összesen 1517 kilométert terveznek futni a Deák téren. Hívják gyülekezetünk tagjait is a csatlakozásra.
- Június 10-én, szombaton este a Templomok éjszakája programsorozat keretében templomunkban is lesznek rendezvények. (19 óra: nyitóáhítat, 19.30: a Juventus Fúvószenekar koncertje, 21 óra: dr. Krisch András előadása a soproni reformációról, 22 óra: templombemutatás, 23 óra: záróáhítat)

2017-ben is szívesen fogadjuk a személyi jövedelemadó **2 x 1 %-át.**
A Magyarországi Evangélikus Egyház technikai száma: **0035**
A Soproni Evangélikus Alapítvány adószáma: **18986745-1-08**

Május 14-én, vasárnap gyülekezeti napot tartunk. Szeretettel várunk mindenkit a szokásos délelőtti istentiszteletekre (8, 9 és 10 órai kezdettel). Jó idő esetén szabad téren, a templom mögötti területen, rossz idő esetén a gyülekezeti házban folytatódik a program közös ebéddel és előadással:
A reformáció hatása, evangélikus identitásunk, gyülekezeti közösségünk – Radosné Lengyel Anna, a Kossuth Rádió korábbi újságírója, a Déli Evangélikus Egyházkerület felügyelője
A reformáció mai üzenetének közös megfogalmazása
Mindenkit szeretettel várunk, hívogassanak minél többeket!

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2017. húsvét – pünkösd

április 13. (nagycsütörtök)
17.00 kétnyelvű beépített úrvacsorás, mozgássérültek passióelőadásával: Pelikán András + Holger Manke

április 14. (nagypéntek)
8.00 magyar (beépített úrvacsorás): Tóth Károly
9.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
10.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás): Tóth Károly
15.00 Fabricius Szeretetotthon (úrvacsorás): Gabnai Sándor
18.00 passiós magyar (csatlakozó úrvacsorás): Tóth Károly

április 15. (nagyszombat)
14.00 német – temetőkápolnai: Holger Manke
15.00 magyar – temetőkápolnai: Tóth Károly

április 16. (húsvét)
5.00 magyar (beépített úrvacsorás): Pelikán András
7.30 Fabricius Szeretetotthon (úrvacsorás): Gabnai Sándor
8.00 magyar (beépített úrvacsorás áldozati gyűjtéssel): Pelikán András
9.00 német (úrvacsorás áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
10.00 magyar (beépített úrvacsorás áldozati gyűjtéssel): Pelikán András
15.00 Balf (úrvacsorás): Pelikán András
16.15 Fertőszentmiklós (úrvacsorás): Pelikán András

április 17. (húsvéthétfő)
8.00 magyar (beépített úrvacsorás): Tóth Károly
9.00 német: Holger Manke
10.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás): Tóth Károly

április 19.
8.15 a Hunyadi iskola húsvéti istentisztelete: Kadlecsik Zoltán
10.00 a Líceum húsvéti istentisztelete: Kovács László

április 20.
17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

április 23. (húsvét után 1. vasárnap)
8.00 magyar: Pelikán András
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Pelikán András
10.00 magyar (konfirmációi jubileum): Pelikán András
15.00 Balf: Pelikán András

április 27.
17.00 Wochenpredigt (úrvacsorás): Holger Manke

április 30. (húsvét után 2. vasárnap)
8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Gertraud Winter
9.00 gyermek-istentisztelet: Tóth Károly
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
15.00 Balf: Tóth Károly

május 4.
17.00 Wochenpredigt (úrvacsorás): Manke-Lackner Eszter

május 7. (húsvét után 3. vasárnap)
8.00 magyar: Kadlecsik Zoltán
9.00 német, konfirmációs vizsgával: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Pelikán András
10.00 magyar: Kadlecsik Zoltán
15.00 Balf: Kadlecsik Zoltán
16.00 kórházkápolna: Kadlecsik Zoltán
18.00 „Egy este az evangélikusoknál" – múzeumi ünnepség, áhítat: Pelikán András

május 10.
8.30 Eötvös gimnázium – lelkészi munkaközösségi úrvacsorás istentisztelet: Hegedűs Attila

május 11.
17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

május 14. (húsvét után 4. vasárnap)
8.00 magyar: Pelikán András
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Tóth Károly
10.00 magyar : Pelikán András
15.00 Balf: Pelikán András
16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

május 18.
17.00 Wochenpredigt: Manke-Lackner Eszter

május 21. (húsvét után 5. vasárnap)
8.00 magyar (beépített úrvacsorás): Tóth Károly
9.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Tóth Károly
10.00 magyar (beépített úrvacsorás): Tóth Károly
15.00 Balf: Tóth Károly
18.00 „Egy este az evangélikusoknál" – zeneiskolai koncert, áhítat: Tóth Károly

május 25. (mennybemenetel ünnepe)
8.15 magyar – hunyadis diákokkal: Kadlecsik Zoltán
10.00 magyar – licista diákokkal: Kovács László
17.00 német a nagyteremben: Holger Manke
18.00 magyar konfirmációs vizsga a nagyteremben: Pelikán András

május 28. (húsvét után 6. vasárnap)
8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Pelikán András
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Tóth Károly
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Pelikán András
15.00 Balf: Pelikán András
16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

június 1.
17.00 Wochenpredigt (úrvacsorás): Holger Manke

június 4. (pünkösd)
8.00 magyar (beépített úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
10.00 kétnyelvű (beépített úrvacsorás, konfirmációs, áldozati gyűjtéssel): Pelikán András + Holger Manke
15.00 Balf (úrvacsorás): Tóth Károly
16.15 Fertőszentmiklós (úrvacsorás): Tóth Károly

június 5. (pünkösdhétfő)
8.00 magyar (beépített úrvacsorás): Pelikán András
9.00 német: Holger Manke
10.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás): Pelikán András

Christophoros
A Soproni Evangélikus Egyházközség újsága
9400 Sopron, Színház utca 27.
e-mail: sopron@lutheran.hu
web: http://sopron.lutheran.hu
tel: 99/523-002; fax: 99/523-003

Nyomtatva 460 példányban.
Várható következő megjelenés:
2017. pünkösd
Felelős kiadó: Tóth Károly